

Handwritten signature

**CAISSA
NIEUWS**

399

KERST 2003

Colofon

CaïssaNieuws is het clubblad van de
schaakvereniging Caïssa
www.caissa-amsterdam.nl

Clublokaal: Oranjehuis

Van Ostadestraat 153
1073 TK Amsterdam

Tel. 06 14559408 - clubavond: dinsdag

Voorzitter

Leo Oomens
020 422 21 20

Wedstrijdleader interne competitie

Elwin Osterwald
020 7742406

elwinos@dds.nl

Wim Suyderhoud

020 6755262

suyde001@planet.nl

Wedstrijdleader externe competitie

Theo Weijers
020 688 13 12

theowrs1957@hotmail.com

Secretaris

Peter van der Werf
020 623 43 32

Pete.werf@planet.nl

Penningmeester

Frans Oranje
020 627 70 17

foranje@chello.nl

Giro 460 28 82 t.n.v. SV Caïssa - A'dam

Jeugdleader

Tom Spits
020 671 4254

tomspits@yahoo.com

Redactie

Ed Leuw
020 6730098

eleuw@chello.nl

eindredactie

Pim Zonjee 020 6224463

PZonjee@hetnet.nl

Inhoud

3 Van de redactie

4 Van de voorzitter

5 De externe competitie

7 *Albert Riemens/Niek Narings*

Het Eerste

12 *Dennis Breuker/ Tom Spits* Het

Tweede

18 *Cas Zwaneveld* Het Derde

20 *Robert Jan Schaper* Het Vierde

23 *Pim Zonjee/Ed Leuw* Het Vijfde

15 *Leo Oomens* Het Zesde

29 *Alex Barten* Het Zevende

32 *Robert Kikkert* Angst om te winnen

41 *Tony Lith* De Schaker van de Maand

42 *Johan van Hulst* Een kleine correctie

44 *Leo Oomens* Het Middenrif

47 *Tom Spits* De Jeugd

48 *Jeroen Hoogenboom* Game over

53 *Niek Narings* De KNSB-Cup

55 *Wim Suyderhoud/Ed Leuw* Het
wereldkampioenschap schaken-boksen

59 *Peter van der Werf/Paul Schipper/*

Jildo Kalma/Juap van Velzen/ Jeroen

Hoogenboom/Chris Leenders

De Partij van de Maand

Van de redactie

De Batavieren vierden rond de 25ste december, de terugkeer van het licht. Op dezelfde datum vierten we de geboorte van J. van Nasaret, door evangelist Johannes in hoofdstuk 1 vers 9, het 'waarachtige Licht' genoemd. Evangelist Mattheus meldt in hoofdstuk 1 vers 17: "... zijn er ... van de wegvoering naar **Babylon** tot den Christus veertien geslachten." In **Babylon** en elders in Perzië werd rond het jaar 2000 vóór **Christus**, diens voorganger **Mithras** het Licht van de wereld genoemd. Bovendien:

- * deel van een Heilige Drieëenheid -overeenkomstig de Perzische mythologie;
- * geboren uit een maagd met de titel Moeder van God; en zijn gehele leven celibetair;
- * nam hij deel aan een laatste avondmaal met zijn volgelingen, voordat hij ten hemel steeg;
- * werd hij zoals Johannes de Doper Jezus profeteerde, door de profeet Zoroaster (Zarathustra) verwacht in de menselijke vorm van de Messias;
- * De gelovigen keken uit naar de dag des oordeels waarop de doden zouden wederopstaan. Ze geloofden in zuivering door doop; namen deel aan de ceremonie waarin brood werd gegeten en wijn gedronken als het lichaam en bloed van Mithras; vierden jaarlijks zijn geboortedag op 25 december, en heiligden de zondag. Waarmee maar gezegd wil zijn dat we weliswaar op 25 dezer de geboorte van de zoon van God vierten, maar dat hij

niet de enige zoon is, en dat wij als ..eh christenen ons wat bescheidener zouden mogen opstellen, door ons niet langer monopolist van de Waarheid te wanen.

Tot de val van de sjah van Perzië in 1979, werden in Iran, de Mithraanse feestdagen en gewoontes in ere gehouden, totdat de fundamentalistische mullahmafia van godfather Khomeini zulks verbood, zomede het in dit land ontwikkelde schaakspel! Immers een strijd tussen een blanke en een zwarte sjah (spreek uit schach), dat kon natuurlijk niet.

Bovendien vond men dat de Koran het in Sura 5 vers 90 verbiedt: "Oh gij die gelooft: wijn, **kansspelen**, afgodsbeelden en lotspijlen zijn slechts een gruwel van Satans makelij! Laat ze achterwege opdat gij zult welvaren." Inmiddels is kennelijk tot de hotemetoteleslami doorgedrongen dat het schaakspel de beste, want minst schadelijke vorm van geweld is, want het mag weer.

In deze beschouwing moge de kerst wat meer accent hebben gekregen dan het schaak, maar misschien mag dat wel eens in deze ontkerstende tijden en zeker waar de tweede lettergreep van onze clubnaam -issa, in het Arabisch Jezus betekent.

Rest ons u toe te wensen, dat na de oudejaarsviering, de opwekking van Lazarus zich zodanig aan u voltrekken moge, dat u geheel geregenereerd aan een Nieuw (succesvol) Schaakjaar kunt beginnen !

PZ

Van de voorzitter

Leo Oomens

Op 10 december viel de (verlate) herfstvergadering van de SGA. Twee programmaonderdelen zijn voor ons van belang. Ze betekenen zowel goed nieuws als slecht nieuws. Eerst maar het goede nieuws.

De SGA maakt ernst met de plannen om naast de gewone wintercompetitie nog een andere competitie op te zetten voor de clubs. Het gaat om een rapidcompetitie voor viertallen. Die zou moeten worden gespeeld in de periode van 15 mei tot 20 juni. Het enthousiasme bij het SGA-bestuur maakt dat niet pas in het seizoen 2004-5 wordt begonnen maar al meteen in het komende voorjaar. Deelname is op basis van bereidwilligheid en iedere club mag meer dan een team van vier spelers afvaardigen. Voor deze competitie kunnen ook KNSB-spelers worden opgesteld. Voorronden moeten worden gespeeld bij de clubs thuis (de gastheerclub ontvangt steeds drie bezoekende teams en er worden dan telkens drie ronden gespeeld), de uiteindelijke finaleronden zullen in de Wethouder Verheijhal worden gespeeld. Gemikt wordt op 12 juni, om in elk geval de wedstrijden van het Nederlands elftal voor de EK te ontlopen. Bij een groot aantal inschrijvingen kunnen de deelnemende teams worden opgedeeld in klassen naar sterkte.

Als er maar één competitiegroep kan worden georganiseerd, beschouwt de SGA het idee als mislukt, maar zal er toch een wedstrijdprogramma worden opgezet. Gehoopt wordt op een groot aantal teams. Lukt het niet het minimale aantal van 16 teams bijeen te krijgen, dan gaat het hele plan niet door. De peildatum van een en ander is gesteld op 1 mei 2004. Dat is de sluitingsdatum voor de inschrijving van deelnemende viertallen. Met de vraag hoe de precieze organisatie zal verlopen zal ik U nu niet vervelen. Maar begin maar alvast na te denken of U zin heeft om aan deze rapidcompetitie mee te doen. We kunnen altijd nog zien hoe de eventuele teams tot stand moeten komen, op basis van eigen initiatief (dat is het idee van de SGA) of dat we als club daar iets mee gaan doen. U hoort daar nog nader van.

En dan het slechte nieuws. De KNSB, onze overkoepelende bond, verkeert in financiële nood doordat de bijdrage van het NOC-NSF wordt gestopt. Om in het geldelijke tekort te voorzien is een contributieverhoging van € 11 per lid per jaar nodig. In de KNSB-bondsraad is dat afgewezen. Besloten is tot een contributieverhoging van € 5 per lid, met een optie om een jaar later weer € 5 extra te vragen. Iedere contributieverhoging wordt aan de clubs doorberekend door de SGA en door de clubs aan de leden. Hoe dat precies gaat, staat nog niet vast. De SGA moet nog een besluit nemen over de precieze verhoging die wordt

doorberekend. Overwogen wordt om een deel van die € 5 per lid te financieren uit het eigen vermogen van de SGA. Ook hoe Caïssa de eventuele verhoging gaat doorberekenen staat niet vast. Daarover is in het Caïssabestuur nog geen standpunt ingenomen (eerst afwachten wat de SGA gaat doen). Ook de ALV van september 2004 zal hierover moeten worden geraadpleegd. Met dit nummer van Caïssanieuws sluiten we het jaar 2003 af. Maar denk er aan dat er op de dinsdagen rond Kerst en Nieuwjaar (23-12 en 30-12) wel geschaakt wordt.

De club heeft géén kerstvakantie. Mede daardoor hebben we twee speeldagen meer dan vorig seizoen en spelen we in twee competitiehelften van elk 17 ronden. 6 januari Funschaak!

En tenslotte lopen we midden in het winterseizoen nog even vooruit op de zomercompetitie. Het is onze bedoeling om de zomercompetitie (rapid) open te stellen voor niet-leden van Caïssa. Op precieze regeling van deze competitie komen we nog terug.

Ik wens U allen een plezierige Kerst en een heel goed jaar 2004!

De externe competitie

Het eerste

Een succesvolle strategie

Caïssa-Promotie: 6,5-1,5
1-11-2003

Albert Riemens

Met het debacle (kansloze 5-3 nederlaag) van de vorige keer in gedachten had teamleider Niek nachten lang wakker gelegen om een juiste bordenstrategie tegen het gevreesde Promotie uit Zoetermeer te hanteren. Vanzelfsprekend kon de trucendoos deze keer niet door onze tegenstander worden opengetrokken, geen fratsen zoals om 12.00 uur beginnen (het moest verboden worden) of de weg naar de speelzaal plaveien met metersdikke sneeuw waardoor de spelers al uitgeput aande start verschijnen...Nee, deze keer werd niets aan het toeval overgelaten. De gedachte was dat twee stoppers op bord 1 en 2 plaats zouden nemen en het middenrif zou winnen, net als de vorige wedstrijd toen bord 1-3 remiseerden en bord 4-6 wonnen.

De wedstrijd!

Zo helder als de teamstrategie van Caïssa was, zo onduidelijk was die van Promotie. Meerdere van onze spelers kregen namelijk al vrij vroeg op de middag (en later) remiseaanboden die niet gerechtvaardigd werden door het

spelbeeld of de stand tussen onze teams. Waren ze moe, werd de grond hen heet onder de voeten, voelden ze zich onveilig in de echte grote stad of zou er sprake zijn van sleetsheid en is de lust om te vechten in de arena verdwenen? Noblesse oblige en geen van onze matadores dacht ook maar één seconde na over de ongefundeerde voorstellen van hun opponenten.

Niek-Coene: Jonge hond speelt koningsgambiet. Als ik Niek deze romantische opening zie spelen besef ik in welke mate menig schaker zijn jong elan heeft verloren, zich verloren speelt gedurende vele uren en dan na veel strategisch gemanoevreren er achter komt dat de schaaksport toch een energievretend gebeuren is. Nee, neem dan een voorbeeld aan Niek, ook niet piepjong meer, die nog immer als een jonge hond naar de keel van zijn tegenstander grijpt. Soms, ja heel soms komen ze zwaar beschadigd maar levend uit de strijd maar deze keer kon daar geen sprake van zijn. De opstelling van zwart was strategisch (is dat nog van belang bij het Koningsgambiet?) ondeugdelijk hetgeen al snel resulteerde in materiaalverlies voor zwart.

Broekman-Ron: Reputatie bevestigd. Ron heeft een bijzondere strategie om zijn tegenstander te bedwelmen. Natuurlijk kent elke weldenkende Nederlandse schaker Rons verleden als King van de Lost Boys. Met diep respect en groot vresen worden trillend de eerste zetten van de partij ondergaan. De positie van

underdog wordt echter al snel verlaten als blijkt dat Ron de opening aardig mishandeld heeft. Na uren Ron's partijen op Chessbase bestudeerd te hebben realiseert de tegenstander zich dat al deze moeite tevergeefs was, King Ron is over zijn hoogtepunt heen, deze man is rijp om in no time opgerold te worden! Dan, ja precies op dat moment, komt de ware Ron, die diep verborgen in hem is, schrijlings aan de oppervlakte. Onze man gaat er voor zitten, zijn stukken komen tot leven, activiteit en open lijnen zijn de toverwoorden en de partij keert zich met rasse schreden. Dvoretsky zou er een puntje aan kunnen zuigen. De tegenstander krijgt weer respect voor onze sterke man maar dan is het te laat, there's no way back! Wie was het ook alweer die de historische woorden I'll be back uitsprak? Hij bevindt zich in ons midden en ik beloof het u, we gaan meer van deze man zien.... (wordt vervolgd).

Alberts-Hugo: Klasbak bewijst zich weer. Na de vorige wedstrijd (remise voor Hugo) hebben we even getwijfeld of Hugo zijn rol van puntenmachine weer zou kunnen innemen dit seizoen. Als co-topscoorder van het vorige seizoen (met Hajo) ligt de lat hoog en adel verplicht nietwaar? Nu staat Alberts bekend als een solide schuiver (nee niet Albert maar Alberts) maar met profylactisch matige zetten loop je het risico langzamerhand minder actief te komen staan. Het was dan ook geen verrassing dat het klassieke loperpaar leidde tot een toren op de 2e rij met

voorspelbare gevolgen (quote Hugo QED?).

Zo kwam het dus snel 3-0 te staan en met betere stellingen van Micha en Hajo was de overwinning in het vizier gekomen. Maar eerst moest de 4 worden bereikt en daarvoor had Niek Albert en Coen de sleutelpartijen toegewezen. Als wij niet zouden verliezen dan zou Caïssa winnen, zo voorzag onze grote ziener.

Bannink-Albert: Opdracht is opdracht. Sommige mensen kun je met een opdracht het riet insturen en Albert is zo iemand. Niet verliezen was het motto en heel de partijopzet stond in het teken van deze taak. Op de 7e zet was het reeds duidelijk dat ook 1b3 tot remise leidt. Nooit werd van het rechte pad afgeweken en hoe lang de spelers ook duwden en trokken in de analyse, nulla nulla est.

Coen-Ahlers: de kat met negen levens. Tijdens het middenspel kwam Coen naar me toe, fluisterend dat zijn positie slecht was. Inderdaad moest Coen even later vluchten in een verloren eindspel van dame en vijf pionnen tegen dame, loper en 2 pionnen hetgeen in dit geval verloren voor wit was. Negen zetten lang heeft Coen getwijfeld of hij zou opgeven, negen keer speelde zijn tegenstander niet de beste zet. We zullen hier niet uitwijken over hart- en bloeddrukeffecten van dit soort situaties maar ik kan u verzekeren dat menig meetinstrument op tilt zou slaan. Toen Coen gelegenheid kreeg

om de dames af te ruilen was de remisehaven binnen bereik. Toen Coen transfereerde van Zaandam wisten we wat we in huis haalden: de harde Zaanse vechtersmentaliteit die beroemde grootgrutters al uit diepe dalen heeft getrokken...

En zo werd de 4 bereikt na 5 uur spelen. Taak aan Avni, Micha en Hajo om de winst te effectueren.

Sibbing-Micha: Bordkeuze waargemaakt. Het is slechts zelden dat onze grootvizier afwijkt van zijn strategie maar het argument van killer Micha was dermate overtuigend dat voor het eerst in de geschiedenis van groot-Caïssa een tactische wissel werd geplaatst: 5 werd 1 en 1 werd 5. Na het bestuderen van de partijen van Bannink kwam Micha tot de conclusie dat de afwachtende stijl van Bannink hem psychologisch zwaar zou vallen. Dan maar het kluijfe aan Albert geven.

Inderdaad speelde Micha's tegenstander heerlijk actief en wist Micha trefzeker van de gaten in wits stelling te profiteren. Twee uit twee voor Micha, voorwaar een mooie score.

Hajo-van de Bergh: Topscoorder blijft aan top: Hajo blijft wederom een betrouwbare pion in ons team te zijn, onze co-topscoorder van het vorig seizoen heeft al weer 2 uit 2. Soepel, soms traag maar altijd doelbewust werd een eindspel van paard tegen loper, met een pion extra voor Hajo, tot winst geleid. Elk team heeft mannen

nodig waar je immer op kunt bouwen en Hajo is er zo een. We spreken hier over rechtbouwers waarde lezers, geen scheefbouwers zoals er zoveel van zijn in het Amsterdamse!

Avni-Noordhoek: smooth operator:

Als de stelling bij Avni helemaal gelijk is (nog net geen potje) is nog alles mogelijk bij onze tovenaars. Met fluwelen handschoenen kan de partij alsnog naar winst of verlies geleid worden. Dat het eindspel tot remise leidde op originele wijze, Avni offerde een pion om het geheel nog gaande te houden, was een zeldzaam gebeuren, het komt namelijk weinig voor dat Avni remise speelt. Daarmee heeft Avni zich wel hersteld van de eerste ronde en hopen we dat hij de opgaande lijn te pakken heeft.

En zo werd het dus 6,5-1,5, niemand verloor en 2 concurrenten speelden gelijk (De Eenhoorn en Fischer Z). Alleen Bloemendaal houdt ons tempo bij. De weg is noch lang maar het vertrouwen is sterk. Volgende keer is Ron er niet bij maar Robbert zal hem sterk vervangen.

Tot zover waarde lezers, wordt vervolgd...

Déjà vu in de Bijlmer

Alteveer - Caïssa 3,5 - 4,5

22-11-2003

Niek Narings

En weer werd het een lange zit tegen Alteveer. Ik had echt te doen met Micha die een lange partij tegen Alteveer's topper Jaap de Jager langzaam uit z'n handen liet glippen. Een vergelijkbaar frustrerende ervaring beleefde ik vorig jaar. Niet van arrogantie gespeend geeft deze man de opening niet z'n volledige attentie, mede omdat hij er een gewoonte van maakt een half uur te laat te komen.

Als op papier mindere krijg je al snel het gevoel dat er wel wat te halen valt. Nee niet een nuttig halfje, je voelt je getergd en wilt niets anders dan winnen. Maar zodra deze Jaap onder druk gezet wordt zie je de klasbak toch loskomen. Met volledige concentratie (de meeste concentratie werd deze middag echter opgebracht door Guo Juan, die al vanaf de eerste minuut de wedstrijd aandachtig volgde) wordt elke finesse benut om eerst terug in de partij te komen, vervolgens moeilijke klappen op te werpen om bij elke suboptimale zet de partij iets meer te doen kantelen. Het lijkt net of de Jager in deze klasse een sadistisch spelletje met z'n tegenstanders speelt. Hij telt tot tien en soms tot twintig en komt dan pas achter je aan. Een spel dat hij getuige z'n 3 uit 3 score tot nu toe en z'n 7,5 uit 9 vorig jaar maar al te goed beheerst. Maar wat fijn dat die partij al niet meer belangrijk was. Want opnieuw konden we ons van een nederlaag uit het vorig seizoen

revancheren, nadat we in de derde ronde tegen Promotie Zoetermeer, al een rekening wisten te vereffenen.

Remise? Ja, dat mocht Hajo na enig calculeren wel aannemen. Zijn tegenstander, oud-Caïssaan Diederik van Rappard deed enige wenkbrauwen fronsen door zonder overleg met zijn teamleden remise aan te bieden, terwijl Alteveer leek te gaan verliezen. Ze gingen toch al verliezen (3-5 was zijn schatting) en zijn recente ervaringen in tijdnood waren aan de slechte kant, luidde zijn commentaar na afloop. Maar schattingen vlak voor de tijdcontrole zijn natuurlijk een hachelijke zaak, zeker als Hans de Vilder in actie is. Helaas raakte invaller Hans in tijdnood flink de kluts kwijt en bleek zijn zorgvuldig opgebouwde voordeeltje futiel, tijdens het potje straatvechten dat in de laatste minuten voor de controle uitbrak. Voorspelbaarder verliep de strijd op bord 2 t/m 4, waar stevige punten werden gescoord. Neo-Caïssaan Coen Janssen snoepte een pion mee en verorberde vervolgens het punt; op bord drie was het voor invaller Robert Kikkert ook smullen geblazen. Goed om hem weer eens stevig aan het werk te zien:

R.Kikkert – J.W. van Prooijen

[Robert Kikkert]

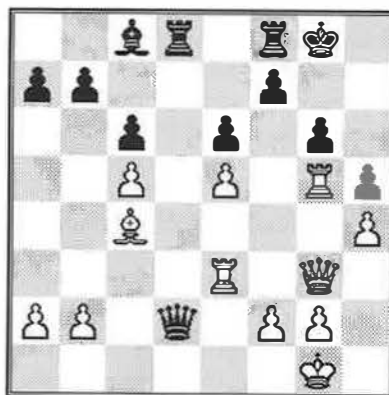
1.d4 d5 2.c4 c6 3.Pc3 Pf6 4.Pf3 e6 Het eerste en laatste moeilijke moment in de partij. Een teamgenoot van mijn tegenstander, Arne Moll, is een groot kenner van de Botwinnik-variant die zou ontstaan wanneer zwart na 5.Lg5

.... nu op c4 zou nemen: 5... dxc4 6.e4 b5 7.e5 h6 8.Lh4 g5 9.Pxg5 hxg5 10.Lxg5 Pbd7 etc. Arne heeft vage connecties met Shirov en juist Shirov is een meester in deze variant. Hoewel ik zeker wist dat ik niet op de hoogte was van de allerlaatste ontwikkelingen, besloot ik de gok te wagen. Gelukkig speelde mijn tegenstander lekker rustig 5...h6 zodat ik met 6.Lxf6 Dxf6 de theoretische discussie vermeed en gewoon kon gaan schaken. Van de nu ontstane stelling weet ik alleen dat je pas 7.e4... kan spelen als je na 7.... dxe4 8.Pxe4 Lb4+ niet met één van je paarden hoeft terug te gaan naar c3 of d2. Ook wist ik nog dat 9. Ke2 Df4 10.Dd3 0-0 11.g3... gespeeld wordt, waarna wit z'n loper financhetteert, Tel doet en z'n koning terugbrengt naar g1. Dit kost echter zoveel tijd dat het daarna gelijk staat. Ik speelde 7.Db3....om Lb4+ te verhinderen. Bekend is hier nog 7...a5 8.a3 a4 9.Pxa4 dxc4 10.Dc2 b5 11.Pc3 en wit staat slechts ietsje beter. Zwart speelde 7...Pd7. Deze zet is bekend maar minder goed omdat zwart passief blijft en een probleem heeft met de ingesloten loper op c8. 8.e4 dxe4 9.Pxe4 De7? Ik zag in de database dat na een normale terugtocht (Dd8) wit hier regelmatig c5 speelt om de loper op c8 slecht te houden, maar nu, na het rare De7 (ongetwijfeld gespeeld om de zwarte loper naar g7 te ontwikkelen), kan ik c5 met tempowinst spelen omdat er een vervelend schaak op d6 dreigt. 10.c5 Dd8 11.Dc3!...Over deze zet was ik erg tevreden. Het was erg verleidelijk om 11.Lc4 te spelen en onder omstandigheden op e6 te

offeren, maar deze eenvoudige zet is veel beter: Ik verhoor Da5+ zodat ik mijn paarden actief in het centrum kan houden en kan rokeren, ik dek c5 en d4 en kijk ook nog eens stiekem naar g7. Verder kan ik eventueel b4 spelen en verhoor ik een zwart e5, zodat de zwarte loper op c8 niet ontwikkeld kan worden. **11...Le7 12.Lc4 0-0 13.0-0 Pf6** Dit paard moet eraf voordat het op d5 komt. **14.Pxf6 Lxf6 15.Tfe1 Dc7 16.Pe5...** Ik wil niet dat zwart met z'n dame gaat klooiën op f4. **16...Ld7 17.Te4 Tad8 18.Tae1...** De

verdubbeling op de e-lijn heeft drie redenen: A) Op de d-lijn kunnen torens geruild worden en dat wil ik niet; laat zwart maar lekker wurmen met z'n gebrek aan ruimte. B) Wanneer zwart z'n loper op c8 wil ontwikkelen, zal dat van e6-e5 en/of f7-f6 moeten komen; in beide gevallen staan mijn torens op de e-lijn goed. C) Ik kan nu lekker gaan aanvallen op de koningsvleugel en speel praktisch met een stuk meer! **18... Lxe5?** Zwart ruilt zijn beste stuk en verdediger! Ik mag nu zomaar met m'n pion slaan waarna ik van mijn potentieel zwakke d-pion af ben en de zwarte loper op c8 helemaal voor lul staat. **19.dxe5 Lc8.** Heerlijk als je tegenstander zo'n zet moet uitvoeren! **20.Tg4 Dd7 21.Dg3 g6 22.h4 h5 23.Tg5 Dd2 24.Te3!** (zie diagram)

Na deze zet kan zwart mijn loper nemen, maar dan gaat hij mat: **24...Dc1+ 25.Kh2 Dxc4 26.Txg6+ fxc6 27.Dxg6+ Kh8 28.Dxh5+ Kg7/8 29.Tg3** en mat of **26...Kh7 27.Tg7+ Kh8 28.Dg5** en mat op h6 kan niet meer verhinderd worden. Ook

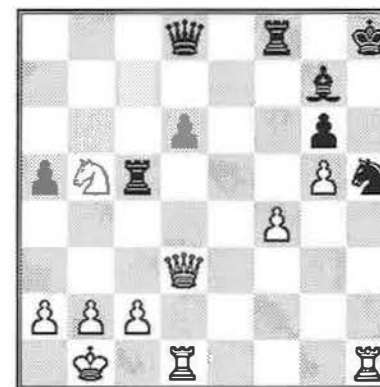
stelling na de 24ste zet van wit

25...Td1 i.p.v. **Dxc4** om mat te dreigen op h1 faalt op dezelfde variant: Na **28.Dg5...** kan zwart nog één schaakje geven met **28...Th1+**, maar dan is het ook echt gebeurd. Mijn tegenstander legt nu zijn hoofd op het hakblok, maar het is al uit. **24...Kg7 25.Ld3 Txd3 26.Txd3 Dc1+ 27.Kh2 Kh7 28.De3 Dxb2 29.Df4 f6 30.Tdg3 fxc5 31.Dxf8 Dxe5 32.hxc5 h4? 33.Dh6+ Kg8 34.Dxg6+ Kf8 35.Dh6+ Ke7 36.Dxh4 Dg7 37.g6+ Kf8 38.Dd8 mat.** Een lekker en makkelijk partijtje.

Niek Narings was ook lekker op dreef en plukte de vruchten van recente gevechten in de Draak met Micha Leuw, door in een theoretisch gevecht Arne Moll om te leggen:

Moll,A - Narings,N

1.e4 c5 2.Pf3 d6 3.d4 cxd4 4.Pxd4 Pf6 5.Pc3 g6 6.Le3 Lg7 7.f3 Pc6 8.Dd2 0-0 9.Lc4 Ld7 10.0-0 Tc8 11.Lb3 Pe5 12.h4 h5 13.Lg5 Tc5 14.Kb1 b5 15.g4 a5 16.gxh5 Pxd5 Een stelling die ik enige malen tegen Micha op het bord heb gehad. **17.f4?! [Beter is 17.Pd5 Tc8 18.Pf4 Pxf4 19.Dxf4 Pc4 20.Dg3] 17...Pc4 18.Lxc4 Txc4 19.e5 f6!** Een lullige maar sterke zet. Wint een stuk, hetgeen overigens vaak niet zo veel zegt in deze variant. **20.exf6 [Arne Moll geeft op Euwe-online (een clubblad per E-mail) een verbetering: 20.Pdxb5 Lxb5 21.Dd5+ Kh8 22.Pxb5 Tc5 23.Dd3 fxc5 24.Dxg6** Arne Moll: "Zwart dreigt nog niets na **Txb5**, een groot verschil met departij." **24...De8 25.Dxe8 Txe8 26.Pxd6 exd6 27.hxc5 dxe5 28.Txh5+ Kg8 29.f5** "En dit is best nog interessant." Maar na **29...e4!** Zijn de witte f- en g- pionnen een makkelijke prooi en lijkt de e-pion te beslissen.] **20...exf6 21.Pdxb5 Lxb5 22.Dd5+ Kh8 23.Pxb5 Tc5 24.Dd3 fxc5 25.hxc5**

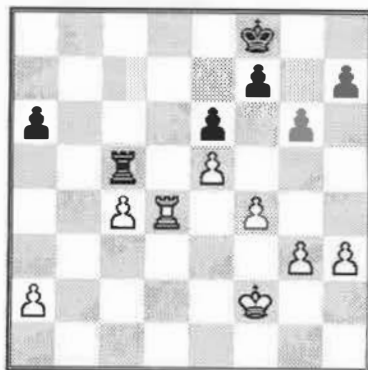

stelling na de 25ste zet van wit

(Diagram) **25...Txf4!** Gemist door wit. Na **25...Dxg6 26. Dxg5** wordt h5 keurig horizontaal gedekt en stukt de witte aanval. **26.Pxd6 Db8 27.b3 Txg5 28.Tde1 Kh7 29.Te6 Th4!** [Een lekker zetje. Dat gedoe over de h-lijn is ten einde. Toch was het niet de enige zet, wat we in de post-mortem dachten. Want **29...Df8** houdt het zaakje bij elkaar, vooral omdat **30.Txh5+ Txh5 31.Dxg6+ Kg8 32.Dxh5 Tf1+** met mat niet werkt.] **30.The1 Pf4 31.Dc4 Db4 32.Te7 Pd5 [32...Dxd6** is wel zo eenvoudig. Maar dames ruilen in tijdnood is toch ook wel zeer aantrekkelijk.] **33.Dxb4 axb4 34.Ta7 Pf6 [34...Pc3+! 35.Kc1 Th2 36.Pe8 Tgg2** met ondekbaar mat.] **35.Pf7 Tg2 36.Pd8 Kh6 37.Ta5 Pe4 38.Ta7 Pc3+ 39.Kc1 Pe2+ 40.Kb1 Pc3+ 41.Kc1 Thh2 0-1**

Avni stond ondertussen een kwaliteit voor maar gaf al zijn pionnen weg in een poging te winnen. "Ik hou niet van remise." Was na afloop zijn veelzeggende commentaar. Gelukkig bleek hij zijn verbrande schepen niet nodig te hebben en was hij toch wel blij toen hij nog net de remise binnensleepte. De teller stond op vier. Wie zou het bevrijdende laatste halfje gaan scoren? Dat werd gedaan door nog zo'n aperte remiseschuiver, die de afwezigheid van Albert Riemens deed vergeten:

Bos - Van Hengel vanaf diagram.

1...Ta5 2.Td2 Ta3 3.Tc2 [3.c5 Tc3 4.Td8+ Ke7 5.Ta8 Txc5 6.Txa6 Tc2+ 7.Kf3 h5 8.a4 Tc3+ 9.Kf2 Tc2+ Werkt ook niet. De witte koning kan niet actief worden. 3...Ke7 4.c5 Kd7 5.c6+ Kc7 6.Kg2 h5 7.Kh2 a5 8.Kg2 a4 9.Kf2 Td3 En hier verzonk wit in een diep gepeins. U begrijpt dat hij in deze potremisestelling volop op winst moeten spelen om de kans op een 4-4 eindstand niet te verspelen. De teamleider werd geraadpleegd. Nog een denksessie volgde. Zou wit het nog gaan proberen? 10.h4 Niet dus. ½-½ De nipte winst 4½ - 3½ was binnen.

En zo verplaatste de aandacht zich naar **Micha Leuw**, die ondanks zijn lijdensweg, na afloop meldde dat het heel leerzaam was geweest. De oerkreet die even later en de rest van de avond en nacht met afnemende frequentie volgde, vertelde echter een minder rationeel verhaal....

Het Tweede

Caïssa 2- ASC 1: 2½ -5½
Dennis Breuker

Zijn we dan toch te licht voor de derde klasse KNSB? Het begint er zowaar op te lijken. Hoewel, vorig jaar stonden we ook lang in de degradatiezone en werden we uiteindelijk vierde. Maar zoals het deze wedstrijd ging voorspelt niet veel goed.

Weer was het team niet compleet. Deze keer was Elwin Osterwald verhinderd (zat in Japan bij zijn schoonouders). Robert Kikkert kon/wilde helaas niet invallen, dus viel Bhudi Manuri in. Ook niet slecht, natuurlijk. Manuri heeft maar 1 vijand: zichzelf. Hij kan de sterren van de hemel spelen, maar soms ook heel knullig de winst vergooien. Hoe zou het dit keer gaan?

Dennis Breuker had partijen verzameld van de Alphenaren, zodat er voorbereid kon worden. Op bord 1 zat waarschijnlijk Dennis Helvensteijn, of anders Dinard van der Laan. Beide zijn 2100+ spelers; een zware kluif dus. Omdat Dennis (Helvensteijn) met wit altijd hetzelfde speelde, en omdat Dennis (Breuker) dat systeem heel goed kent, werd door teamleider Tom Spits besloten om Dennis op bord 1 te zetten. Dus weken van tevoren bereidde Dennis zich voor. Hij koos ter voorbereiding het systeem wat het veiligst voor zwart was, en waar na 16 zetten een zeer gelijke stelling op het bord stond, die door beide kleuren niet meer te verliezen was. Hij mailde Tom

een week van tevoren dat hij 16..Kd7 zou spelen, en dan remise zou aanbieden. Of dat mocht? Ja, natuurlijk, was het antwoord van Tom.

Maar wat nu als Van der Laan op bord 1 zou zitten? Die speelt Koningsgambiet, en daar kent Dennis ook het een en ander van. Hij besloot dan juist de partij op het scherpst van de snede op te zetten. Kortom, het werd ofwel een rustige remise tegen Helvensteijn, ofwel een woeste partij tegen Van der Laan.

Op de dag zelf bleek dat Helvensteijn op bord 1 zat. De partij verliep naar wens en geheel volgens voorbereiding. Na ongeveer 1 uur spelen waren ze bij zet 16 aanbeland, en speelde Dennis Kd7, vergezeld van een remiseaanbod. Helvensteijn keek om zich heen, keek op zijn horloge, keek nog eens om zich heen, keek weer op zijn horloge en nam het aanbod aan. Het eerste halfje was binnen, geheel volgens de voorbereiding. ½-½. Een goed begin is het halve werk, zeggen ze wel eens. Jaja...

Bhudi Manuri viel in op bord 4. Hij kreeg een Sveshnikov tegen zich, wat hij op geheel eigen wijze aanpakte (zonder Lg5). Manuri speelde zoals gewoonlijk behoorlijk snel, en zijn tegenstander deed vrolijk mee. Na twee uur spelen waren ze al bij zet veertig. En de stelling was zeer complex. Zwart dreigde steeds (bijna?) ondekbaar mat, en wit had heel veel schaakjes. Onbegrijpelijk dat ze beide zo snel speelden. Het snelle spelen werd

Manuri uiteindelijk fataal: het ondekbaar mat was nu echt ondekbaar. En dat terwijl hij een paar zetten daarvoor remise, en waarschijnlijk zelfs een winst had gemist. Jammer. ½-1½

Bert Schaevers speelde op bord 5. Hij stond al snel veertig minuten achter in tijd, bij een onduidelijke stelling. Hier kom ik meteen bij een grote zwakte van het gehele team (op Tom na): het tijdverbruik. Veel teamleden zijn notoire tijdnoojunks. En helaas zijn ze dan niet al te slagvaardig, waardoor mooie stellingen vaak in het vierde speeluur worden verknald. Bij Bert ging het dit keer ook mis. In tijdnoo deed hij een paar mindere zetten, en hij kwam verloren te staan. Tot overmaat van ramp ging hij ook nog door zijn vlag. ½-2½

Paul Schipper speelde op bord 2 een goede partij, net als in de eerste ronde. Hij ging in tijd gelijk op, en zijn stelling werd steeds beter. Op een gegeven moment wint Paul een pion, en het lijkt een kwestie van techniek voordat hij het punt tegen de sterkste tegenstander binnen haalt. Maar helaas. Op onbegrijpelijke wijze geeft Paul zomaar een stuk weg: hij haalt een dame weg die een loper dekt, en zijn tegenstander slaat de loper. Kinderlijk eenvoudig. Een typisch geval van schaakblindheid, en a-typisch Paul. Hij probeert het nog even, maar het is natuurlijk hopeloos, en hij verliest. Jammer van zon mooi gespeelde partij. ½-3½

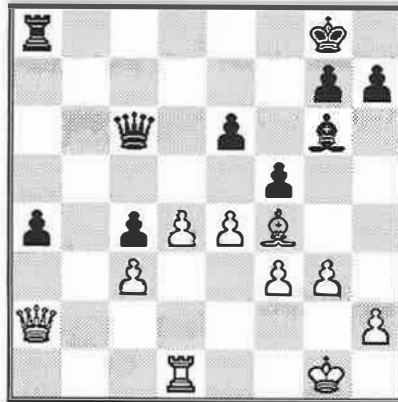
Tom Spits zat op bord 4 en speelde een goede partij. Maar rond half vijf stond hij -tegen zijn gewoonte in- achter in tijd, en zijn stelling was ook minder. Eerlijk gezegd had ik er weinig vertrouwen in. Hij wilde graag remise (soms wil Tom dat *te* graag, misschien wat te bang, Tom?), maar mocht dat niet vanwege de stand. Hij verdedigde zich taai, en nog voor de veertigste zet kantelde de partij, en had Tom een niet te stoppen vrijpion. Punt! 1½-3½

Laar, C - Spits, T
[Tom Spits]

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Pf3 Pf6 4.Pc3 dxc4

Dit speel ik al jaren, maar sinds kort bevalt het me niet meer. Zwart laat het centrum te makkelijk aan wit en krijgt daar te weinig activiteit voor terug. Maar, bij gebrek aan een alternatief, toch maar het vertrouwde spelen. **5.a4 Lf5 6.Pe5 e6 7.f3 Lb4** Maakt het offer **8.e4 Lxe4 9.fxe4 Pxe4 10.Df3 Dxd4 11.Dxf7+ Kd8 12.Lg5+ Pxd5 13.Dxg7 Lxc3+ 14.bxc3 Dxc3+ 15.Ke2** mogelijk met eeuwig schaak. Ik kende het tot 10.Df3, maar was het wel van plan te gaan spelen mocht het er van komen. **8.Pxc4 Pbd7** De (te) passieve variant. Beter is **8...c5** om het centrum van wit aan te tasten. **9.Lg5 Dc7 10.e4 Lg6 11.Le2 0-0 12.0-0 Lxc3** Wit heeft het helemaal voor elkaar, en dus moet er - ten koste van het loperpaar en controle over de zwarte velden (en met name d6) - een tegenactie op de damevleugel op touw gezet worden. **13.bxc3 b5 14.Pb2 a6 15.Pd3 c5 16.Le3 c4 17.Pf4 Pb6 18.axb5 axb5 19.Dd2 Txa1 20.Txa1 Pa4 21.Ld1**

Ta8 22.Lxa4 bxa4 Fritz geeft hier 0.78. De betere positie van de witte stukken en het centrum wegen wel op tegen de geringe dreiging van de a-pion. **23.Da2 Ph5 24.g3?** Hier helpt zwart weer de zaak gelijktrekken. Met **24.Pxg6 hxg6** verliest zwart na **25.e5,g5** (noodzakelijk om na **26. g4** het paard op h5 niet te verliezen) simpeltjes een pion. **24...Pxf4 25.Lxf4 Dc6 26.Td1 f5**

stelling na de 26ste zet van zwart

Eindelijk. Hier was het matige **23....Ph5** allemaal om te doen. Fritz beoordeelt dit al als -0.4. Met nog 8 minuten voor zijn 14 zetten begin je als zwartspeler bloed te ruiken. **27.d5 exd5 28.exd5 Db5** Hier 13 minuten van mijn resterende 26 verbruikt om de doorstoot van de witte d-pion goed in te schatten. De volgende zetten komen vanzelf en het plusje loopt al gauw op naar -1.00 **29.d6 Le8 30.Tb1 Dd5 31.Tb4 a3 32.Kf2 Lc6 33.Dxc4** Wit heeft niet beter. Laten slaan op f3 verliest nog meer. **33...Dxc4 34.Txc4 a2 35.Txc6 a1D 36.d7 Da7+ Hugo**

van Hengel zocht hier naar allerlei mat varianten, maar dit is toch het veiligste. 0-1

Pieter Melford zat op bord 6. Een wat laag bord, maar vorig jaar ging het niet zo extern, en hij wilde rustig beginnen. In het begin zag het er goed uit. Hij had een half uur meer tijd, en een klein plusje. Hij offerde een pion om zijn tegenstander nog meer onder druk te zetten, maar de tijd begon te tellen: twintig zetten in twaalf minuten. Daar ging het mis, en hij raakte de compensatie voor de pion kwijt. Rond zet veertig raakt hij ook nog eens een kwal kwijt met een simpel vorkje. Hij probeerde er nog wat van te maken, maar tevergeefs: 1½ -4½. Zijn opmerking na afloop illustreerde zijn gevoel: "Ik ga mijn verdriet verzuipen in het café".

Theo Weijers zat op bord 7, en dacht gewoontegetrouw lang na. Hij kwam minder uit de opening, en dat werd eigenlijk steeds slechter. Ook met zijn denktijd ging het niet goed. Ik gaf geen cent voor zijn kansen. Toch haalde hij op wonderbaarlijke wijze de tijdcontrole, en bleef er een gelijke stelling over. Hij vocht dapper door, en kwam waarschijnlijk zelfs nog gewonnen te staan. Helaas deed hij het daarna verkeerd, waarna het toch remise werd. 2-5

Aldo van de Woestijne stond op bord 8 al snel minder: zijn tegenstander had een prachtig paard dat niet meer weggejaagd kon worden op veld e5, en Aldo had een heel slechte loper. Dat

beloofde niet veel goeds. Maar Aldo is taai. Na de tijdcontrole stond hij nog steeds minder, maar had hij het ergste achter de rug. Zijn tegenstander probeerde van alles, offerde zelfs nog zijn laatste stuk tegen wat pionnen om te winnen, maar werd uiteindelijk remise. Dit bepaalde de eindstand op 2½-5½

Opvallend detail: na twee ronden heeft het basisteam een score van 3½ uit 13, met maar 1 winstpartij (van Tom dus). De invallers scoren prima: 2 uit 3.

Aldo de held
Kijk Uit - Caïssa 2: 4-4
22-11-2003
Tom Spits

Het belooft een mooie dag te worden deze 1^e van november. 8 man van het tweede keurig op tijd op de kade achter het Centraal. Zelfs invaller **Cas Zwaneveld** (Paul Schipper is op familieweekend) is, ondanks een aflopende ketting al wandelend nog tijdig aanwezig. We moeten even wachten op de draagvleugelboot naar Velsen en de sfeer is goed. We hebben er na twee nederlagen tegen twee sterke teams wel zin in om tegen de grootste concurrent voor de 9^e plek, Kijk Uit, onze klasse te laten zien. Op de boot besluiten **Pieter Melford** en **Bert Schaevers** dat het uitzoeken van een koningsgambiet voor **Elwin Osterwald** niet opweegt tegen het uitzicht over het water en de kades langs het IJ. Na een half uurtje varen

en een korte wandeling komen we kwart voor 12 in het denksportthart van IJmuiden. Ton Sijbrands heeft hier zelfs nog gedamd, zo wordt ons medegedeeld en ook de bridgers van IJmuiden hebben hier hun thuishaven. De gedeelde ruimte verklaart wellicht ook het feit dat de schaakzaal wordt ontsierd wordt door een dam-demonstratiebord, maar dat mag de pret niet drukken.

Peter Hamersma, de teamleider van Kijk Uit (opgericht door prof. van Hulst), is al aanwezig en wisselt opstellingen uit met bovengetekende. Kijk Uit is gemiddeld 10 punten zwakker en 2 matchpunten zouden hier dus goed uitkomen om ons voor deze klasse te behouden. Naast de schaakzaal bevindt zich de bar ruimte die wordt beheerd door een gezellige bardame. Zij legt **Pieter** uit hoe we na de wedstrijd in de haven kunnen komen. Pieter verheugt zich al maanden op een visje in de haven van IJmuiden en we zullen hem dit plezier niet ontnemen.

Bij het plaatsnemen achter de borden valt het oog op de bijbehorende bordjes: "Kijk Uit, bord 1". De grap "Pas op, bord 2" zal niet nieuw zijn voor de Kijk-Uiters, maar men lacht beleefd met ons mee. De sfeer is vriendelijk en sportief en het belooft een leuke schaakmiddag te gaan worden.

Vanuit de opening gaat er weinig naar verwachting. De top-borden blijven prima overeind tegen de 2100-plussers,

terwijl het ratingoverschot op de laagste borden qua stellingen nog niet waarneembaar is. **Elwin** heeft tegen tacticus Nieukerken (2108) een messcherp koningsgambiet op het bord gekregen en staat met gelijk materiaal met wit ruimtelijk beter. De stelling is, Elwins stijl getrouw, weer razend ingewikkeld (te ingewikkeld in ieder geval voor mij) en remise zal het dus zeker niet worden. **Dennis** heeft tegen de stuggere Van Nieuwenhuizen (2116) al gauw een gelijke stelling bereikt en blijft probleemloos overeind. **Ik** heb het tegen oud NK-deelneemster Colleen Otten (2043) moeilijk. Door 2 loperzetten om te draaien moet er wat omslachtig manoeuvreerwerk aan te pas komen om niet al op zet 8 de goede loper te moeten ruilen tegen de slechte van zwart. Het zal nog hard werken worden om de mindere stelling overeind te houden.

De middenborden draaien uitstekend vandaag. **Pieter** heeft vanuit een Scandinaviër op principiële gronden al gauw een gewonnen stelling tegen Andre Kunst (1916). De witte achtergebleven pion is bij Pieter een gepasseerde vrijpion en wij geloven wel in de techniek van onze man. Ook Bert heeft het aardig voor elkaar. Doordat hij van De Koning (1897) ongestraft pion b5 mag nemen verwachten we hier ook wel een vol punt.

Minder optimistisch zijn we over invaller **Cas Zwaneveld**, die tegen de aanvallende Koelemeij (1885) zijn

stukken moeilijk goed kan laten meedoen. De dame op b6 staat hulpeloos toe te kijken als de koningsvleugelpionnen richting zwarte koning oprukken. **Theo Weijers's** compensatie voor zijn geofferde b2-pion is door zetverwisseling niet goed uit de verf gekomen. Hoewel hij nog wel het initiatief heeft is het moeilijk zien hoe het verder moet tegen Van Westerop's (1799) Scandinaviër. Ook **Aldo van de Woestijne** heeft problemen om zijn stukken bij de verdediging te betrekken. De zware stukken lijken spoedig gericht te zullen worden op zijn koningsstelling en ook hier lijkt het dus niet de goede kant op te gaan. Ondertussen is het hard gaan regenen buiten – hopelijk geen weerspiegeling van onze kansen.

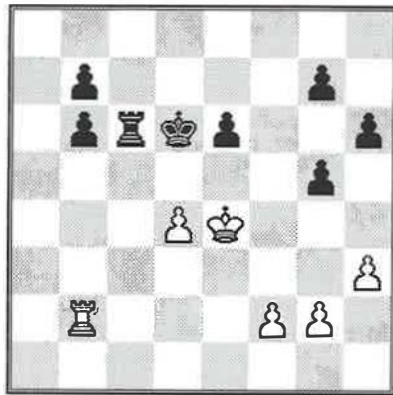
De stelling van **Theo** bezwijkt als eerste wanneer de tegenstander het initiatief overneemt. Hoewel er nog een mooie kans op complicaties wordt gemist is de nul tegen 15.30 een feit. **Ik** weet de stand op mijn bord weer in evenwicht te brengen en biedt in een soort roes van opluchting remise aan. Veel te vroeg, besef ik vervolgens, en ook niet in overeenstemming met de stand op de overige borden. Als captain heb je blijkbaar ook wat coaching nodig. 1½-½ voor de thuisploeg. Vervolgens storten er 2 stellingen in. **Elwins** aanval slaat niet door en de materiaalverhouding was inmiddels te scheef om nog een vuist te maken. Jammer, na weer een goede partij. **Cas** heeft een pion verloren en wordt volledig ingesnoerd. Tegenacties

zijn er niet meer en hij geeft rond 16.00 op. 3½-½ voor Kijk Uit. Het dreigt vreselijk mis te gaan, maar dan komen ook eindelijk onze punten binnen. **Bert** geeft zijn pion voorsprong wel weg in wederzijdse tijdnood, maar heeft wel het initiatief door een toren op de 7^e rij. Dit leidt tot een kapitale fout bij De Koning en er worden 2 pionnen achterover gedrukt. **Bert** krijgt na de 40^e zet een hand na een staaltje vechtlust. **Pieter** heeft ondertussen een enkel-loper eindspel op het bord gekregen waarin zijn eerdergenoemde voordeel nog steeds aanwezig is. Hoewel hij met zijn 40^e zet 2 tempi verspeelt, wint na loperruil zijn doorgebroken pion het op snelheid van de witte tegenhanger. Vlekkeloos punt voor onze oude rot 3½-2½.

Twee partijen zijn er dan nog bezig om 17.00. **Dennis** heeft een klein plusje en **Aldo** is wonderbaarlijk overeind gebleven en heeft nu zelfs een vrije dubbel-pion meer. Resultaten tussen 3½-4½ en andersom zijn nu allemaal nog mogelijk. Veel heen en weer geloop tussen bar ruimte en zaal levert kleine vooruitgang op op beide borden. **Aldo's** voordeel is erg moeilijk door te drukken en bij **Dennis's** loper tegen paard-eindspel is Peter van Nieuwenhuizen een toonbeeld van onverzettelijkheid. Dennis mist 1 kans op de overwinning en helaas wordt het hier remise. Overigens wel al zijn derde tegen 2100+. Aldo heeft ondertussen het centrum ontruimt en probeert met de dubbele b-pion vooruitgang te boeken. De laatste tijdscontrole wordt gehaald en men

heeft beide nog maar een 20-tal minuten voor de rest van de partij. Aldo denkt 10 minuten na en ruilt wat koningsvleugelpionnen af.

Hierbij het verloop van dit eindspel met zijn eigen commentaar:

Ondanks de twee pluspionnen zag ik geen winstplan als wit gewoon blijft staan. 50. .. Kc7 Zinloos; na 51. Ke5 moet Kd7. Een onbedoeld effect van de tekstzet is dat wit ambitieus wordt en op de f-lijn binnen wil komen. 51. Tb3? Tc2 52. Tf3 Kd6 53. Tf7 Tc7 54. Tf3 b5 55. Tb3 Tf7 Ironie: de f-lijn is voor zwart. 56. f3 Tf5 57. Kd3 Td5 58. Ke4 e5 59. dxe5+ Txe5+ 60. Kd4 Tf5 61. Te3 Tf4+ 62. Kc3 Ta4 63. Te2 Tc4+ 64. Kb3 h5 Na pionnenruil op de koningsvleugel kan de koning binnendringen. 65. Te8 g4 66. hxf3 67. Td8+ Ke6 68. Tg8 gxf3 69. gxf3 Tc7 70. Kb4 Tf7 71. Kxb5 Kf5 72. Tc8 Kf4 73. Tc3 Kg3 74. Tc1 Kg2 De overige zetten gingen verloren in een roes van tijdnood.

Na meer dan 6 uur spelen heeft Aldo de vijandelijke koning aan de andere kant van het bord gekregen en loopt de g-pion door. Door moeheid vergeet Aldo de vijandelijke koning tijdig af te snijden en is het theoretisch weer remise. Tegenstander Kramer weet het ook allemaal niet meer en Aldo krijgt meteen de kans om het recht te trekken. De g-pion promoveert en een aantal zetten later en met ieder nog 2 minuten op de klok staat wit mat. 4-4. Een matchpuntje. **Lang leve Aldo!!**

Het Derde

Caissa 3— de Raadsheer1: 3,5-4,5
28-10-2003

Cas Zwaneveld

Als de eerste ronde van de externe competitie eenmaal is geweest wordt er meestal meteen een hoop duidelijk over de te verwachten gang van zaken in de verschillende klassen. Op de schitterende huispagina van de SGA verschijnen namelijk alle uitslagen, met alle spelers en hun ratings. Daarnaast zetten sommige SGA verenigingen uitgebreide verslagen van hun externe wedstrijden op hun eigen site, wat ook de broodnodige informatie kan opleveren. En de broodnodige hilariteit uiteraard. Ik leerde op de site van de Raadsheer dat hun eerste team in de eerste ronde verloren had van VAS 3 omdat iemand een Koning Toren versus Koning Toren eindspel had zitten uitmelken (lees: tegenstander door de vlag

duwen). Omdat de een (die door de klok ging) geen remise *claimde*, maar half *aanbode*, kon de ander (die dus won) gewoon weigeren. Een zet later viel de vlag. Na heel wat gecorrespondeer met de protestcommissie werd de partij verloren verklaard, terecht want je moet *claimen*! Heel leuk dit soort gerommel in je poule!

Van de SGA site leerde ik vooral dat:
- Euwe3, Gambit 1 en VAS 3 erg sterk zijn.
- Tal/DCG 2, Isolani 1 en het verzwakte Raadsheer 1 de middenmoot vormen.
- Fischer Z 2, waar we de eerste ronde van hebben gewonnen, de zwakste is.
- Wij net iets sterker zijn dan nummer laatst (4,5-3,5).

Nou hebben wij gelukkig ene W. de Kruijf in de gelederen en die heeft (al dan niet ten onrechte) de Amsterdamse bluf en het jeugdige optimisme van zo een tien Rafael van der Vaarten en Johnny Heitinga's bij elkaar, dus maakte ik me voorlopig nog geen zorgen.

In de tweede ronde mochten we thuis aantreden tegen de Raadsheer 1. Zij zouden mijn zorgen in no time doen terugkeren.

Om te beginnen de volgende stelling: het is niet handig als één van de grotere tijdnoodjunks van Caissa als teamleider beslissingen moet nemen over remises enzo, maar daarover later.

De strijd was pas anderhalf uur aan de gang toen het noodlot zich met veel

bombarie aankondigde: **Lucie van de Vecht** (bord 6) had namelijk nog niet gewonnen, dat **Erik Dekker** (3) al zeer bedenkelijk stond nam ik daarmee vergeleken voor lief en bij **mijzelf** (2) was het ook maar zozo. Toen **Bhuddi Manuri** (1) moeilijk kwam te staan en ik dus driemaal ellende om me heen zag en tot overmaat van ramp **Herre Trujillo** (5) reeds overrompeld was, zonk de moed diep weg in mijn schoenen.

Goede geluiden (**Kees Sterrenburg** (4), **Lucie** en **Stef Nagel** (7) stonden alledrie wat beter, laten we zeggen goed voor 2 tot 2,5 punt) konden mijn gemoedstoestand nauwelijks opkalefateren.

Wat er vervolgens gebeurde is een duidelijk bewijs van mijn stelling. **Erik** en ik verloren, **Kees** won en **Manuri** kwam een stuk achter (stand 1-3). Op dat moment vroeg **Martijn Dahlhaus** of hij remise aan mocht nemen, in een toren eindspel met een pion meer (antwoord moet NEE zijn). Ik loop wat rond denk wat na en toen had **Martijn** nog maar 3 minuten in plaats van 6. Het werd dus aangenomen, **Manuri** verloor, 1,5 – 4,5 verloren. Uiteraard wonnen **Lucie** en **Stef** netjes hun partij en werd het ten slotte 3,5 – 4,5.

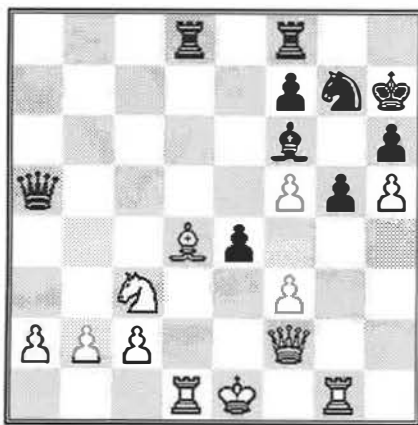
Had **Martijn** dat eindspel maar doorgespeeld! Behalve zijn (zekere) halfje viel er toen toch al niets meer te verliezen.

Mochten we aan het einde van het seizoen op één matchpunt degraderen dan en ware ik een voetbalcoach, dan..... u weet het wel.

Tot slot een lichtpuntje, de partij van **Stef Nagel**:

Cliteur - Nagel
[Stef Nagel]

1.Pc3 Pf6 2.d4 d6 3.e4 g6 4.Lg5 Lg7 5.Lc4 h6 6.Le3 Pc6 7.f3 e5 8.Pge2 0-0 9.d5 Pe7 10.Dd2 Kh7 11.g4 Pe8
Zodat ik na g5, h5 kan spelen en tevens dient het paard voor de dekking van de c6 na c5. 12.h4 c5 Na 13. Lxh6 - Lxh6 14. g5 - Lg7 15. h5 speel ik gewoon Kg8. 13.dxc6 bxc6 Vanaf hier zag ik mijn kansen. Mijn plan is het centrum aan te vallen met Lb7 en d5. Met de koning nog in het midden hoop ik zo de stelling open te breken. Op de kongingsvleugel maak ik me weinig zorgen. 14.Pg3 Lb7 15.h5 g5 16.Td1 Da5 17.Pf5 Pxf5 Ik wil niet dat mijn loper geruild wordt Vooral na het opspelen van mijn pion naar d5 wordt mijn loper (zoals in de partij) van grote waarde. En tevens wil ik mijn paard van e7 wel ruilen voor dat ding op f5. 18.gxf5 Td8 19.Tg1 Lf6 Ook om plaats te maken voor het paard 20.Lb3 d5 De breekzet 21.exd5 Dc7 Ik wil mijn Dame na cxd4 in het spel houden 22.Df2 Een sterke zet, haalt de dame uit de penning en valt a7 aan 22...cxd5 23.Lxd5 Eerst met de loper! 23... Lxd5 24.Pxd5 Da5+ 25.Pc3 Pg7 26.Lxa7 Oei, is wel erg gretig 26.. e4 Tja wat nu? 27.Ld4 Zoals ik gehoopt had.

stelling na de 27ste zet van wit

27..e3 28.Lxe3 Lxc3+ 29.bxc3 Dxc3+ 30.Ld2 Dxc2 Te8+ gevolgd door Dc4+ en Te2 was wat netter geweest. Maar dit is gelukkig ook voldoende zij het in wederzijdse tijdnood. 31.Tg4 Pxf5 32.Dh2 Pf4 33.Txf4 gxf4 34.Dxf4 Tfe8+ 35.Kf2 Dc6 36.Th1 Dc5+ 37.Kf1 Db5+ 38.Kf2 De2+ 39.Kg3 Tg8+ 40.Kh4 Txd2 41.Kh3 Dg2+ 0-1

Het Vierde

Een wonderbaarlijke ommekeer

VAS 5 – Caïssa 4 2½ - 5½,
20-11-2003

Robert Jan Schaper

VAS, een van de oudste schaakverenigingen van Nederland speelt in 'De Rode Hen', diep verscholen in het baksteen en beton van Roeters Eiland. VAS mag dan een oude club zijn, toen wij er tegen achten 's avonds

arriveerden voor onze externe partij tegen VAS 5, leek het meer op een jeugdhonk. Een opmerkelijk rustig jeugdhonk, dat wel, want het aantal decibellen was opvallend laag voor een groep van zo'n 50 kinderen. Aan enthousiasme ontbrak het de koters ook niet: om twintig over acht was de zaal nog steeds een kluwen van jeugd, jeugdleiders en enkele verdwaalde senioren. Pas toen Peter Koefoed zich binnen gehoorsafstand van de wedstrijdlerder ging afvragen wanneer we nu eindelijk zouden beginnen kwam er enig schot in de zaak en tegen half negen konden we gaan schaken.

Dat schaken ging ons het eerste uur niet zo best af. **André Bach** met zwart op bord 4 zat koud achter het bord of hij keek al tegen een verloren stelling aan. Zijn tegenstander speelde de 4 pionnen variant tegen André's Aljechin en ergens deed zwart het helemaal verkeerd want na een zet of tien had wit een gedekte vrijpion op d6 terwijl de zwarte koning zich nog in het centrum bevond en de loper op f8 een korte rokade verhinderde. De stuurlui aan wal hadden echter nog hoop omdat zwart agressief kon voortzetten met g6, Lf5, Lg7 en 0-0 om zo in een tactische Bach-chaos te belanden. André koos echter voor het blokkeren van de witte pionnen met Le6 en Dd7 en de stukken konden snel in het doosje: 0-1. Op de andere borden liep het al niet veel beter. **Theo Kroon** op bord 1 verging het nog het beste. Hij speelde met wit de Dg4-variant tegen de Franse Winawer en bevond zich

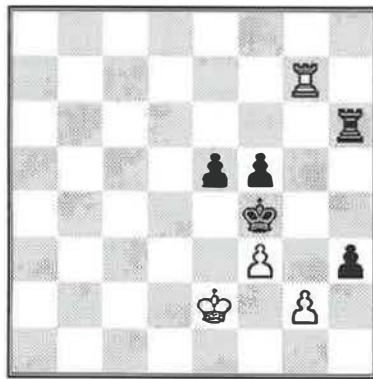
waarschijnlijk nog in de theorie, want de theorie in die variant gaat makkelijk tot zet 30. Op bord 2 begonnen de problemen. **Hans Uiterwijk** kreeg een Lb5-Siciliaan tegen zich en stond duidelijk minder. Hij kon zich opmaken voor een avondje keepen. Op bord 3 mishandelde **uw verslaggever** een scherpe variant van de Alapin van het Siciliaans, waardoor zwart wat teveel tactische compensatie kreeg voor zijn geofferde pion en de 4 tegen 2-pionnenmeerderheid van wit op de damevleugel. Ter verdediging van mezelf kan ik slechts aanvoeren dat in de enige partij die ik kon vinden met deze variant een 2400- meester exact dezelfde fout beging. Daar heb je verder natuurlijk weinig aan. Op de borden 5 tot 8 met **Bas Lewerissa, Garth Sylbing, Frans Roes en Peter Koefoed** was de stelling respectievelijk: beroerd, vrij beroerd, minder en eng. Geen goed begin dus. De ommekeer die ons uiteindelijk de overwinning zou brengen begon aan de hoge borden. Op bord 1 zadelde **Theo** zijn tegenstander op met een slechte loper en een gefragmenteerde pionnenstructuur maar een winstplan vinden was nog lastig. **Hans Uiterwijk** op bord 2 wikkeld af naar een dame-eindspel met alle pionnen aan één kant, en kon het maximaal haalbare halfje in ontvangst nemen. Mijn tegenstander, Caïssanevenlid Allard Troost, verspeelde na een uitstekend gespeelde opening, al zijn tactische compensatie in het middenspel, waarna mijn pionnenwals op de damevleugel ging rollen en ik

een punt kon noteren. Tussenstand: 1½ - 1½. De aandacht richtte zich nu op de borden 5 tot 8. De VAS-mailing die iedere week verschijnt vermeldde later onder de kop 'Huilen met de kraan open': "De nederlaag was overigens volledig onterecht. Aan de borden 5 t/m 8 stond VAS volkomen gewonnen. Maar op onverklare wijze blunderden drie van de vier hun stellingen weg." Altijd lachen die verliezerslogica: "we verloren onterecht want we blunderden." Kunt u het volgen? Onverklaarbaar waren de gebeurtenissen op deze borden ook niet, laten we het rijtje eens in omgekeerde volgorde langs gaan: **Peter Koefoed** was gewoon beter dan zijn tegenstander en de stelling die wij omstanders 'eng' vonden werd door Peter relatief gemakkelijk omgezet in een vol punt. Hij kon zich zelfs nog wat slordigheden permitteren. De tegenstander van **Frans Roes** was Peter de Casparis, een oud Caïssalid en een geducht aanvalsspeler. Zo geducht als zijn aanval is, zo beroerd is echter zijn verdediging en De Caspariskenners weten hoe je van hem moet winnen: als je je stukken maar lang genoeg op het bord houdt win je uiteindelijk kinderlijk eenvoudig door een beslissend tegenschaakje of een onverdedigd stuk. Frans Roes is zo'n De Caspariskenner en noteerde het punt.

Garth Sylbing vocht in een mindere stelling door en kon gaan oogsten toen zijn tegenstander in tijdnood kwam. Helaas liet hij zich meeslepen door diens tempo en sloeg hij een toren toen

ook een dame instond. Anders had hij zelfs een vol punt gescoord, nu werd het een halfje.

De zwaarst bevochten overwinning kwam op naam van **Bas Lewerissa**. Hij stond vanaf het begin af slecht en iedere keer dat ik keek was er geen enkele verbetering te bespeuren. Integendeel, Bas werd langzaam maar zeker opgebracht. Opeens klonk er echter gejuich en kort daarna gevloek aan bord. Bas had de trots van de zwarte stelling, een prachtig gecentraliseerde en alles controlerende koning midden op het bord met een pionnetje mat gezet. Zie en huiver:

Zwart is aan zet, wil snel naar huis en speelt daarom gedeceideerd .. h3-h2.

De enige die toen nog speelde was **Theo Kroon** aan bord 1. Hij speelde de kwalitatief beste partij deze avond en stond nu totaal gewonnen. Geheel in de geest van de match overzag hij echter een klein pionnetje zodat zijn tegenstander met pat kon ontsnappen.

Het Vijfde

Het Probleem 3 - C5: 5½ - 2½

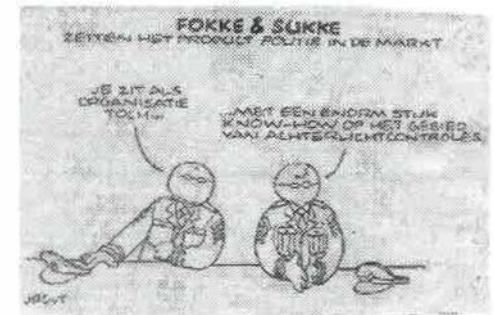
13 - 11-2003

Pim Zonjee

Mij bewust van het Probleem om het Spangen van Amsterdam -hartje Mercatorkwartier- tijdig te vinden, had ik mij voorgenomen tijdig van huis te gaan. Niet het minst vanwege mijn belofte aan de die avond verhinderde teamcaptain Ed Leuw om "...jegens het Vijfde als jouw geestelijk kind, de grootste zorgvuldigheid aan de dag te leggen!"

Het liep iets anders. Belust op tijdwinst en gedekt door de duisternis, reed ik vanaf De Munt, schoon de overheid zulks verbood, tegen het verkeer in de Singel op. Anders dan de algemene klacht van te weinig blauw op straat deed vermoeden, werd ik ter hoogte van het politiebureau aldaar staande gehouden door de collega van een overkill aan opsporingsambtenaren aan de overzijde van de straat, die zich niet belasten met arrestatie van locale draaideurcriminelen, want waar laat je ze sinds de reservecel tot een keukentje was verbouwd, maar wel -en dat zal u niet verbazen sinds u weet hoe de politie afreken met concurrente eigenrichters van de supermarkt- met verbalisering van hun potentiële slachtoffers in de persoon van een stel meiden op weg naar Vroom & Dreesmann, op fietsen even onverlicht als de mijne. *Easy money, honey!* Ofschoon ik met een beroep op omstandigheden gemeld in de aanhef dezes, mij er uit probeerde te slijmen

-ik moet toegeven dat het Mexicaanse systeem te dezen toch zijn voordelen heeft- begon de diender aan zijn (geld-)tijdrovende verbaal.

Zoals een goed geestelijk vader betaamt had Ed Leuw in de E-mail die hij aan een externe wedstrijd pleegte vooraf doen gaan, gerept van mijn 'interessante plannen', en gewezen op het feit dat Het Probleem 3 had gewonnen van een team met de op één na hoogste Elo van de afdeling 2B. Bovendien speelden we met twee invallers, die bereid waren de tocht te maken naar de Zuidpool (de naam van het verenigingsgebouw waar Het Probleem resideert).

Dat waren **Erik van Tuijl** en **Sander Tigelaar**. Mijn interessante plan was om ze te vragen aan bord 1 en 2 te stunten dan wel zich als martelaar voor de goede zaak te laten opblazen. Door de boven geschetste hilarische force majeure, was dit voornemen dus niet uitgevoerd. Ze zaten gewoon aan bord 7 en 8, alwaar ze lange tijd pal hebben gestaan voor Caïssa (5), maar het niet hebben kunnen bolwerken. Het

resultaat van de zes vaste C5-spelers was trouwens niet zo heel veel beter. 'Als gevolg van omstandigheden onafhankelijk van mijn wil' zal ik dan maar zeggen, faalde ik dus niet slechts in het aangezicht van mijn Schepper, doch wat veel ernstiger is, in het oog van Eddy Leuw, aan wie slechts één misslag te wijten viel, nl. dat hij in goed vertrouwen zijn Team onder de hoede had gesteld van ene Zonjee, die op een alle normen & waarden tartende wijze had gefaald in zijn *Stellvertreteri*. Immers: de klok stond reeds in het tweede kwartier toen ~~bovengetekende~~ met van schaamte verkleurde konen, en na vele omzwervingen in buurt en gebouw, het vertrek binnensloop waar hij zeven bekende gezichten zag opgesteld tegen acht onbekende dito's. Godlof was daar Wim Suyderhoud geweest die had ingegrepen om op zijn beurt *den Stellvertreter* zu vertreten.

Aan bord 1 speelde **Chris Leenders** met wit tegen Jan de Heer, niet te verwarren met de Caïssaan Hans de Heer, ofschoon ze beiden wel Johan(nes) op hun geboortekaartje zullen hebben staan. Door een slordigheidje in de Caro-Kann-openning kwam zwart weliswaar een pion (nooit pionnetje zeggen!) voor, maar die moest in het middenspel worden teruggeven. In het eindspel van koning met T + L en zes pionnen ieder, accepteerde Chris het voorstel tot remise.

Aan bord 2 kwam **Tony Lith** met zwart in een Grünfeld Indiër weliswaar

een pion voor, maar maakte in het middenspel een fout die net iets te ernstig was om zich te kunnen herpakken, 1-0.

Aan bord 3 stond **ikzelf** voor de taak om het enige te doen waarmee ik nog een vermoeden van compensatie voor mijn falen in de vooravond kon bereiken, nl. winnen!

Mijn poging daartoe laat ik, op verzoek van de teamleider natuurlijk, hieronder volgen.

Ik speelde met wit tegen de redacteur van de clubkrant van Het Probleem (genaamd Het Probleem): Hugo de Jonge. Een collega-redacteur met een eigen opvatting van zijn taak, getuige zijn redactioneel op het omslag van het clubblad van november 2003:

"De afgelopen week was het Zeven November, in Moskou Revolutiedag. Wij hadden vroeger 'Gehaktidag', maar dan elke week en zonder parade. In Moskou ging men de straat weer op om de verjaardag van de Revolutie, nu 86 jaar geleden, te vieren. En terecht natuurlijk, want Rusland heeft er erg veel aan gehad. (?? ca 30 jaar Stalinterreur: ca 30 milj. doden. PZ) Toen de Sowjet Unie nog bestond was het 'Leve het Internationale Proletariaat!' op ieders tong bestorven. Maar ja, de tijden zijn veranderd.

Rode wethouders hebben nu hun hoofd heel anders staan, bijv. t.o.v. zekere groepen in de samenleving. Die ene van Amsterdam vond zijn ideeetje zo leuk, dat hij het vast opschreef in de kantlijn van de binnengekomen stukken. Partijenoten brachten het

naar buiten, zodat we mee konden genieten. Bedoelde hij soms een soort 'dialektisch' kielhalen van het Marokkaanse proletariaat? Maar dan wel onder een boot van 'Lovers' natuurlijk!"

W.J.M. Zonjee – H. de Jonge

1.e4 c5 2.c3 Pf6 3.Lc4 e6 (Pxc4 4.Lxf7 enz.) 4.d3 d6 5.Pf3 Pbd7 6.a4 Le7 7.a5 a6 ? tempoverlies 8.Pbd2 b6 9.e5 Pd5 10.exd6 Lxd6 11.De2 dreigt Lxd5 Pf4 12.De4 Ta7 13.Dc6 Dc7 14.Dxc7 Lxc7 15. axb6 Pxb6 16.Lb5+ Ke7 17.0-0 Lb8 dreigt axb5 18.Lc4 Td8 19.Pb3 Pxc4 20.dxc4 Pe2+ 21.Kh1 Ld6 22.Le3 Tb7 23.Pfd2 Pf4 24.Pa5 Tb6 25.Pe4 Lb7 ?? kost een stuk 26.Pxb7 Txb7 27.Pxd6 Txd6 28.Lxf4 Tdb6 29.Tfd1 Txb2 30.Ld6+ Kf6 31.Lxc5 Tc7 32.Ld4+ e5 33.Txa6+ Kf5 34.Ta5 f6 35.h3 Txc4 36.g4+ Kg6 37.Le3 Txc3 38.Ta7 h5 de goede zetten zijn op **38.gxh5+ 1-0**

Aan bord 4 speelde **Hans Kuyper** met zwart zijn vertrouwde uitslag tegen Mat van Bleek: ½

Aan bord 5 kwam **Wim Suyderhoud** meet wit gewonnen te staan, maar tegen het eindspel zag hij een wending over het hoofd, waardoor zijn superieure positie van alle venijn werd ontdaan en in remise moest worden berust.

Aan bord 6 had **Peter van der Werf** met zwart een Koningsloperopening te bestrijden (tegen Marcel Manshanden), die zoals bekend, heel *tricky* kan zijn. Peter kreeg na 7.Pf3 een aanval van koudwatervrees t.a.v. wits mogelijkheid tot Pg5 waardoor er met

de witte loper op c4 iets dreigde op f7, echter met zwarts 0-0 blijft daar niets van over en kan met h6 te eniger tijd het witte paard verdreven worden. Het tempoverlies van 7. — h6 kwam zwart niet meer te boven: toen Peter met 11. — d5 de aanval inzette was het al te laat en zette wits tegenaanval met 11. — e5 dóór, door de kwetsbaarheid van zwarts ongerocheerde koning: 1-0

Kommer en kwel

Caïssa 5- Nieuwendam 2: 2,5 – 5,5
9-12-2003

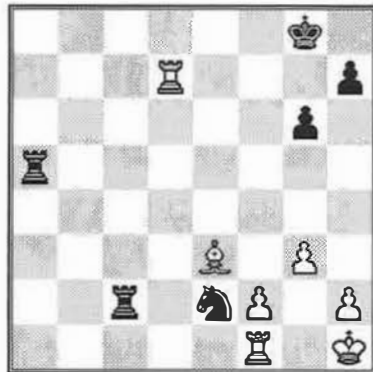
Ed Leuw

Tegen koploper Nieuwendam ging het met C5 al niet veel, of liever, helemaal niet, beter. We verloren met de zelfde cijfers als tegen Probleem en willen u gaarne verdere klaagzangen besparen. C5 zakt bedenkelijk naar de een na laatste plaats op de ranglijst en moet hoognodig eens wat gaan scoren. Waren er dan helemaal geen lichtpuntjes? We tellen er toch nog vier: **Chris Leenders** scoort onverstoortbaar zijn halfjes op het eerste bord, tegen vaak sterke tegenstanders. **Pim Zonjee** en **Peter van der Werf** zijn tot dusver uitstekend op dreef, getuige ook onderstaande partij van Peter. En ten slotte is **Jeroen Hoogenboom** (als goede invaller) weer terug in C5. Hij speelde een prima partij, die hij uitsluitend verloor in een desperate poging om het (toen nog) broodnodige volle punt voor C5 te scoren.

Peter van der Werf – A Bauduin
[Peter van der Werf]

1.e4 e6 2.d4 b6 3.Pc3 Lb4 4.Ld3
Lb7 5.Pf3 c5 6.0-0 cxd4 7.Pxd4
Lxc3 8.bxc3 a6 lijkt me iets te traag
hij kan beter een stuk ontwikkelen bijv
8. ... Pe7 9.Dg4 g6 10.Df5 d6 of 10.
...d5 11.e5 dxe5 12.Dxe5 Dd5
13.Dxd5 Lxd5 14.c4! Lb7 15.Lb2 ...
meteen Pxe6 kan ook 15. ... Pf6? 15.
... e5 16.Pxe6 fxe6 17.Lxf6 0-0
18.Ld4 Pd7 19.Tab1 b5 beter is 19.
... Tb8 20.cxb5 axb5 21.Lxb5 Pf6
22.Lc4 Ld5 23.Lxd5 ... beter is
23.Lb3 23. ... exd5 24.Tb6 Ph5
25.Tb7 ... Ik vertrouwde teveel op de
middellijke aanval beter was 25.Tal
25. ... Tfe8 26.Td7 Pf4 27.Le3 Pe2+
28.Kh1 Txa2 29.Txd5 Txc2 30.g3
meteen 30.Td7 was ook goed 30.
Ta8 30. Kf7 is beter 31.Td7 Ta5?

stelling na de 31ste zet van zwart

32. Tb1! wit staat gewonnen 32. ... Tc8
33.Kg2 h5 34.Tbb7 Ta6 het mat is
nu niet meer te vermijden. 35.Tg7+
Kf8 36.Th7 Kg8 37.Lh6 g5
38.Tbg7+ (1-0)

Het Zesde

ENPS/Quibus 4 - Caissa 6: 3½-4½
31-10-2003

Leo Oomens

Het zesde is op koers Verleden jaar miste het zesde in de laatste wedstrijd de promotie naar de derde klasse SGA. Gaat het dit jaar wel lukken? De speelsterkten van de teams in de vierde klasse A ontlopen elkaar niet heel veel. Op papier zijn we iets sterker dan de andere teams, maar gemakkelijke overwinningen zijn er niet bij. Zelfs VAS 9, een team dat we verleden jaar nog met 8-0 aan de kant zetten, bood in onze openingswedstrijd hardnekkig weerstand. Met onze uiteindelijke overwinning mochten we blij zijn.

Inmiddels zijn we twee wedstrijden verder. Op 31 oktober speelden we uit tegen onze huisgenoten ENPS 4. De uitslag, 6-2 voor ons, veronderstelt een gemakkelijke overwinning. Maar zo was het niet. Ik zelf ontsnapte tegen Albert de Roo met een benauwde remise. Ik speelde onzeker en kwam in een compleet verloren stelling terecht met twee pionnen minder. Een onzorgvuldigheid van De Roo bracht me in een eindspel met ongelijke lopers zodat me remise in de schoot geworpen werd.

Frans Oranje zag in een betere stelling van alles over het hoofd zodat hij nog verloor. **Steven Kuypers** besloot in een iets betere stelling het zekere voor het onzekere te nemen en remise aan te bieden. De rest van het team zat om ons heen ouderwets te winnen. Van spelers als **Sander**

Tigelaar en **Geert Veldhuis** straalt een zekerheid uit die tegenstanders doet huiveren. Hun partijen zien er gemakkelijk uit, met van die ijzeren zetjes waar je als tegenstander nu eens helemaal geen zin in hebt. Daar moeten we ons allemaal aan optrekken. Voor **Willem Neele** spreekt dat vanzelf. Debutant **Fako Berkers** kreeg in de opening rare zetjes tegen. Op e4 speelde zijn tegenstander doodleuk f6, meteen daarop gevolgd door g6. Wie heeft toch deze verwerpelijke egelstelling uitgevonden? Fako wist het zwarte spookhuis gelukkig af te straffen. Hieronder volgt deze curieuze partij met zijn commentaar:

Fako Berkers – Marcel van Straten

1.e4 f6 2.d4 g6 3.Lc4 Ph6 4.Df3 Pc6
f4 was waarschijnlijk beter geweest.
5.Pe2 e6 6.h4 Lg7 7.g4 0-0 8.Dg3 d5
9.exd5 exd5 10.Lb3 Pxd4 Flink balen.
De vroege aanval is mislukt. Veel
sterker was 9. Ld3. Dan had zwart een
scala aan mogelijkheden gehad, maar
was de h-lijn zeer zeker vrijgekomen.
Gelukkig blundert de tegenstander een
zet later. 11.c4

stelling na de 11de zet van wit

De7?? Een zeer ongelukkig veld voor de dame, maar de d-pion viel niet meer te verdedigen na 11. ... Le6 12. cxd5 Het paard staat aangevallen en er dreigt 13. d6+ met dameverlies, en met Lxd5 verliest zwart een paard [Fritz: 11...Te8! 12.cxd5 Pxd4 13.Pbc3 Pxb3 14.axb3 f5 -+] 12.cxd5 Kh8 (?? Pxd4 -+, Red.) 13.dxc6 Te8 14.Df3 bxc6 15.Pbc3 f5 16.Kd1 Lb7 17.h5 alsnog de vrije h-lijn c5 18.hxg6 Pxf2+ (?? Lxf3) 19.Dxf2 Lxh1 20.Dh2 h6 21.Lxh6 Df8 22.Lg5+ Lh6 23.Lxh6 En wit wint, maar zwart stelt het zo lang mogelijk uit. Dd6 24.Lf4+ Kg7 25.Dh7+ Kf6 26.Df7

Caissa 6 – Pegasus/Aastor 3

Op 2 december kregen we de piloten van Pegasus 3 op bezoek. Dit team had in de eerste wedstrijd met 8-0 klopgerekregen van TOZ 2. Was TOZ nu zo sterk, of was Pegasus nu zo zwak? Konden wij die 8-0 evenaren? Of moeten we bij voorbaat bang zijn voor onze eigen ontmoeting met TOZ, die voor 17 februari op het speelschema staat?

Laat ik met het goede nieuws beginnen: zowel **Frans Oranje** als ik wisten onze partijen te winnen. Voor Frans een opluchting na de twee nullen in de vorige wedstrijden. Hoe moeizaam ik een simpel eindspel behandelde, leest U elders in dit Caïssanieuws. Ik wacht nog op mijn eerste partij uit een stuk. Maar gelukkig won ik tenminste. Uiteindelijk moesten we echter twee punten aan Pegasus laten. We zullen dit met de mantel der liefde bedekken.

1.d4 Pf6 2.c4 g6 3.Pc3 Lg7 4.Pf3 0-0
 5.e3 d5 6.c5 Lg4 7.Le2 c6 8.0-0 Pbd7
 9.h3 Vind ik niet erg, was toch van
 plan: 9...Lxf3 10.Lxf3 e5! 11.Tb1 e4
 Dank je wel dat ik die mag spelen.
 12.Le2 Pe8 13.b4 a6 Even gelijk 14.
 b5 tegenhouden, want dat vond ik er
 niet goed uitzien. 14.Ld2 f5 15.f4 exf3
 e.p. 16.Txf3 Pdf6 17.a4 Hier geeft
 Fritz een klein plusje voor zwart, maar
 dat verandert behoorlijk na de
 volgende zet: 17...Pe4? Dit geeft een
 open diagonaal aan wit terwijl dat echt
 niet nodig was. 18.Pxe4 dxe4 19.Tf1?
 Waarschijnlijk had wit hier gelijk
 moeten profiteren met Db3+ of Lc4+.
 Nu krijg ik de tijd om het gat op d5
 enigzins te dichten. 19...Pc7 20.Lc4+
 Pd5 21.b5 Kh8 Beter is eerst:
 [21...axb5 22.axb5 Kh8] 22.Lxd5
 Dxd5 23.bxc6 bxc6 24.Dc2? Geeft de
 dekking op d4 weg, en zorgt ervoor dat
 f3 opeens van mij is: 24...f4!

Kijk hieronder liever naar de stijl
 waarin **Sander Tigelaar** over zijn
 tegenstander heen liep.

G.W. den Drijver - S.P. Tigelaar
[Sander Tigelaar]

25.Tb6 fxe3 26.Lxe3 Lxd4 27.Txf8+
 Txf8 28.Lxd4+ Dxd4+ 29.Kh2 En in
 de rest van de partij maakt wit het mij
 niet meer al te moeilijk. 29...De5+
 30.Kg1 e3 31.Db2 Dxb2 32.Txb2
 Fritz snapt niet waarom ik dame's ruil,
 maar ik vind de stelling er alleen maar

overzichtlijker op geworden. 32...Tf5!
 Lekker actief. Heerlijk om te spelen.
 33.Te2 Te5 (Diagram: W: Kg1,
 Te2,a4,c5,g2,h3
 Z:Kh8,Te5,a6,c6,e3,g6,h7) 34.Kf1?
 Kost een kostbaar tempo, beter gelijk
 g4 (is waarschijnlijk ook over, maar
 allicht lastiger). (Fritz:-1.4) [34.g4 Kg7
 35.Kg2 Kf6-+] 34...Kg7 35.g4 Kf6
 36.Kg2 Ke6 37.Kf3 Kd5 Allemaal
 standaard zetten die ik na dame ruil
 wel had zien aankomen. Fritz niet; hij
 geeft nu -2,6. in 3 zetten een pion
 gewonnen. Fritz is dan ook belachelijk
 slecht in dit soort eindspelen.
 38.Txe3?? Nu is het helemaal over,
 natuurlijk. 38...Txe3+ 39.Kxe3 Kxc5
 40.Ke4 Kb4 41.a5 c5 42.Kd3 c4+
 43.Kc2 Kxa5 44.Kc3 Kb5 45.Kc2
 Kb4 46.Kb2 a5 47.Ka2 a4 48.Kb2
 a3+ 49.Ka2 c3 50.Kb1 Kb3 51.Ka1
 c2 Mijn tegenstander zegt hier heel
 triomfantelijk "Pat". Hij was echter
 vergeten dat hij nog een paar
 pionnetjes op de koningsvleugel had.
 52.g5 c1d# 0-1

Het Zevende

'Caïssa 7' speelt het 3-3-2 systeem
 tegen 'Het Probleem 6': 7-1
 18-11-2003
 Alex Barten

Nadat Matthijs de Feber mij tijdens de
 afgelopen zomer mooie verhalen had
 verteld over zijn belevenissen in Caïssa
 7, besloot ik tot dit illustere gezelschap
 toe te treden. Eeuwige kameraadschap,
 trofeeën zo groot als de Cup met de
 Grote Oren en oneindige
 mogelijkheden tot promotie werden
 mij in het vooruitzicht gesteld.
 Volledig verblind door deze
 Mesdagiaanse schilderijen van roem
 en geluk tekende ik een contract
 zonder de consequenties te kennen. Zo
 wist ik toen nog niet dat de
 veelgeroemde spits van Caïssa 7, Stef
 Nagel, een lucratieve transfer naar een
 topteam had bedongen.
 Met één been teruggekeerd op aarde
 voerde ik enige kalibratiegesprekken
 met de teamcaptain (geheel toevallig
 ook Matthijs) en werd mij bord 4 in het
 vooruitzicht gesteld.
 Speciaal voor de laagste teams werd
 door de S.G.A. een Champions
 League-achtige dubbelrondige pool
 uitgedacht. Gelijk een Ajacied betrad
 ik derhalve met rugnummer 4 op 18
 november jongstleden het strijdperk
 bovenin het Oranjehuis. Al snel
 zwelden de geruchten aan dat onze
 bord 2-speler, Frans Kraan, door
 motorpech was getroffen en met zijn
 auto 'ergens' langs de snelweg stond.
 Zijn tijdnoodfase leek dus al voor
 aanvang van de partij te zijn begonnen.

Kort voor de aftrap werd het slechte
 nieuws bevestigd. Dit betekende een
 bliksemsnelle shirtjesruil: we zouden
 allemaal een bord moeten opschuiven.

56...Tb8+ 57.
Tb7 Txb7#.) [56...Da4#] 0-1

Uitslagen externe teams (sinds 31 oktober)

Caïssa - Promotie	6½ - 1½
Alteveer - Caïssa	3½ - 4½
Caïssa - LSG 3	4 - 4
Caïssa 2 -ASC	2½ - 5½
Kijk Uit-Caïssa 2	4 - 4
Caïssa 2-LSG 4	4 - 4
Caïssa 3-Raadsheer	3½ - 4½
VAS 3 -Caïssa 3	5½ - 2½
VAS 5 - Caïssa 4	2½ - 5½
Caïssa 4-Tal/DCG4	5 - 3
Probleem 3-Caïssa 5	5½ - 2½
Caïssa 5-Nieuwendam 2	2½ - 5½
ENPS/Quibus 4-Caïssa 6	2 - 6
Caïssa6-Pegas./AAST.3	6 - 2
Caïssa7-Probleem 6	7 - 1

Angst om te winnen

Robert Kikkert

De non-playing captain van het eerste team van Caïssa loopt achter de borden van "zijn jongens" langs. Niek

heeft een onduidelijke stelling, rommelig, met veel combinatoire mogelijkheden en nog vijf minuten op de klok voor, laten we zeggen, 15 zetten. De captain maakt zich een beetje zorgen en kijkt naar Niek, die de rust zelve lijkt. Rechtopzittend, met enigszins holle rug, overziet Niek het bord, ogenschijnlijk niet gehinderd door snel naderende tijdnood. Er kan nog van alles gebeuren, denkt de captain, maar tegelijkertijd heeft hij er alle vertrouwen in. Hij loopt verder: aan bord vier en vijf zitten respectievelijk Hajo en Robert. Met degelijk saai spel zijn ze voortreffelijk uit de opening gekomen. Ze staan allebei goed. Met nog vijf minuten op de klok voor vijf zetten beginnen hun tegenstanders te compliceren. Hajo duikt met zijn hoofd tussen z'n handen zodat die zijn oren bedekken, terwijl hij af en toe een haastige en nerveuze blik op de klok werpt. Robert schuift onrustig op z'n stoel en sist "ssssssst!" wanneer iemand bij het uitpakken van een snoepje het papiertje laat knisperen. De captain is tevreden en gerustgesteld: wanneer één van beiden zich anders zou gedragen, zou er iets ernstig mis zijn. De captain loopt verder naar het bord van Hans. Hans met wit staat prachtig. Alles klopt. Z'n stelling zou zo uit een openingstheoretisch boek kunnen komen waar bij het einde van de bewuste variant staat: "wit heeft een langdurig initiatief" of "wit staat in hogere zin gewonnen". Dan verplaatst de blik van de captain zich van Hans' bord naar Hans' klok: nog vier minuten voor vijfentwintig zetten. Op dat

moment slaat Hans' tegenstander een wit stuk dat door Hans maar op één manier teruggeslagen kan worden. Hans verzinkt in diep gepeins..... De captain begint plaatsvervangend te zweten en zou Hans toe willen schreeuwen: "Zetten ! Doe nou eindelijk een zet!" Tevergeefs, Hans is bezig eventuele complicaties over vijf zetten door te rekenen. De captain kan het niet langer aanzien en loopt door. Na de tijdcontrole bleek dat Niek, Hajo en Robert hadden gewonnen. Hans was bij de 32e zet door zijn vlag en had verloren.

Natuurlijk winnen Niek, Hajo, Robert of willekeurige andere spelers uit het eerste niet al hun potjes, maar het verhaal van Hans gaat in acht van de tien gevallen op. Je bent als captain of teamgenoot volledig machteloos tegenover deze door Hans ingestelde *self-destruction mode*.

Het begon mij te interesseren: dit zich herhalende patroon, de voorspelbaarheid van het verloop van de partij. De meningen over Hans liepen uiteen van: "Hans komt altijd in tijdnood, dus laten we hem maar aan een hoog bord opofferen" en "Hans is alleen goed in de opening" tot "Hans kan niet echt schaken." Tegenwoordig komt Hans minder op de clubavond en speelt hij niet meer regelmatig extern. "Ik ben te slecht", zegt hij er zelf van. Een duidelijk geval van beschadigd zelfvertrouwen. Ik denk te zien dat Hans een probleem heeft met winnen. Ik heb ooit gezien dat Hans zich min of meer bij zijn tegenstander

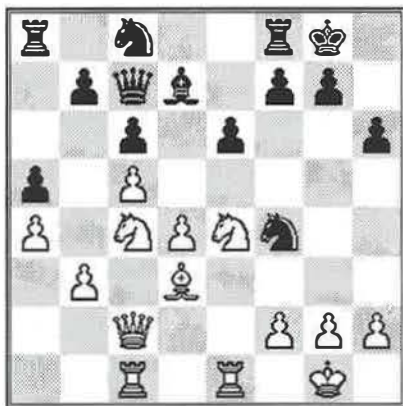
verontschuldigde toen hij wel een keer won (zie CN394: Hans held!). Alsof hij, onbewust, niet mócht winnen. Van wie niet?

Afgelopen seizoen benaderde Dennis een aantal mensen om dinsdagavond vóór achten de schaakpraatjescyclus nieuw leven in te blazen. Ik was één van de gelukkigen. Omdat ik geen zin had om dertig zetten Draak, Grünfeld of vierpionnenbagger voor te kauwen en mijzelf geen expert acht in eindspelen (Jaap Spreeuw), laat staan paardeindspelen (Albert Riemens), besloot ik eigenwijs, alsof ik daar wel verstand van zou hebben, het te gaan hebben over wat er in iemands hoofd gebeurt wanneer hij of zij een duidelijk gewonnen stelling bereikt heeft en klaar staat om de genadeslag uit te delen, maar dan met één of meerdere raadselachtige grafzetten toch nog de eigen stelling om zeep weet te helpen.

Hoe kom je bij zo'n onderwerp? De directe aanleiding hiertoe was de partij Leo Oomens-Maurice Aué (sorry Leo) die zich op een dinsdagavond op het bord naast mij afspeelde. Leo had alles dik voor mekaar. Z'n torens deden nog niet helemaal mee, maar hij had twee fantastische paarden onaantastbaar op c4 en c4 die, wanneer ze maar wilden, konden springen naar d6 of e5. Zwart had afgezien van een paard op f4 een belachelijke loper op d7 die alleen de achterkant van zijn eigen zwarte

pionnen zag. Verder deed er geen enkel stuk mee (zie diagram).

Stelling na de 21e zet van zwart

Leo, zich realiserend dat hij fantastisch stond, kreeg zoals hij mij later vertelde het volgende idee: "Ik sta nu zo goed dat ik vast wel een stuk kan offeren." Leo offerde padoes een paard op f6 met schaak, om er enige zetten later achter te komen dat hij het paard echt kwijt was en nooit meer terug zou zien. Er volgde: **22.Pf6+ gxf6 23.Lh7+ Kg7 24.Te3 Pg6 25.Lxg6 fxe6 26.Tce1 b5 27.Tf3 g5 28.Pe3 Pe7 29.h4 Th8 30.De4 f5 31.Pxf5 Pxf5 32.hxg5 Pxf3** en Leo gaf op. Commentaar Leo: "Pf6+ was natuurlijk een belachelijke zet." Vanuit de diagramstelling is het niet moeilijk te zien dat zwart met een paar degelijke witte aanvalszetten (loper even naar f1, Dd2, paard terug naar e5 en met de torens naar de derde rij om lekker aan te gaan vallen) snel een kopje kleiner gemaakt kan worden. Maar ja, iedereen weet dat Leo een vredelievend en beminlijk persoon is, die naar een goede harmonie met

zijn tegenstander streeft. Ogenscheinlijk kon Leo niet omgaan met zijn fantastische stelling waarbij de kans om z'n sympathieke tegenstander naar de andere wereld te helpen wel heel erg dichtbij kwam.

Dat ik een matig vermogen tot het winnen van partijen meen te herkennen bij bijvoorbeeld Hans en Leo, verraadt dat ik zelf ook bekend ben met het niet winnen van gewonnen partijen. Ach, wat een ellende. Toen ik in het seizoen 1991-1992 debuteerde in het eerste van Caïssa stond ik vaak erg goed.

Niettemin verloor ik vaak, waardoor ik met een schamele 2½ uit 9 eindigde. Het volgende gesprek met de toenmalig beste speler van Caïssa 1, Mark "Dottore" Kremer, is representatief voor de partijbesprekingen na iedere gespeelde ronde:

-Dottore: "Zeg Kikkert."

-Robert: "Robert bedoel je zeker."

-Dottore: "Ja sorry, Robert. Waarom speelde je niet 35.Pd5 man?"

-Robert: "Ja, eh, ik weet niet, ik had het wel gezien maar ik dacht dat ....."

-Dottore: "Maar dat zie je toch zo joh. Zo moeilijk is dat toch niet? Je doet gewoon zo, knal boem, pats, klaar. Lg2 slaat echt helemaal nergens op. Wat een belachelijke zet! Hoe kun je nou zoiets doen?"

Toch, iedere ronde weer dezelfde ellende. Een spook in de kop (kent u de schaakcafé term: "Keine Angst für Gespenster" tijdens de partij?), totale blokkade, angstzweet en de onvermijdelijke nul aan het eind doordat je zo'n sukkel bent die een stuk weggeeft of volkomen gestresst door z'n vlag gaat. Zodoende bevestigde ik iedere ronde weer dat ik weliswaar 9½ uit 11 in de promotieklasse kon scoren, maar dat ik voor het echte werk in de 2e klasse KNSB, waar het schaken pas echt schaken was, veel te slecht was. Het jaar daarop plaatste ik mij niet voor het eerste, ging ik in het buitenland studeren, en mocht ik het toen ik terugkwam opnieuw proberen in het tweede.

Blijkbaar kon, mocht, of durfde ik niet te winnen. De zelfanalyse hoefde niet erg diep te gaan om er achter te komen dat bij mij winnen in het algemeen en winnen bij schaken in het bijzonder, nogal "besmet" zijn met gebeurtenissen uit het verleden.

Als tienjarig jochie had ik in de vijfde klas na schooltijd van mijn meester, meester Geesink, leren schaken. Na twee lessen kende ik, met uitzondering van en passant en rochade, alle spelregels en ging ik met mijn vader schaken. De eerste pot verloor ik, maar de tweede won ik! Mijn vader deed weliswaar niet erg lullig over deze nederlaag, maar feit is dat hij sindsdien nooit meer met mij geschaakt heeft. Het voelde als een straf voor mijn overwinning.

Een dik jaar later, op mijn elfde, logeerde ik bij mijn neef. Zijn vader, mijn oom, was een "goede" schaker en had zelfs echte schaakboeken. Ik had van hem het boekje *combinatiemotieven* van Hans Bouwmeester, dat hij zelf dubbel had, gekregen. Het feit dat mijn oom eveneens Bouwmeester heette, maakte dit bezit extra waardevol. Mijn oom was een strenge man, een dovenpredikant, die niet in het gezinsleven participeerde en zich na het eten terugtrok in zijn studeerkamer terwijl mijn tante alleen de afwas deed. Af en toe was ik er getuige van hoe hij mijn neef en nicht met zware stem en grote, donkere, priemende ogen corrigeerde. Deze oom nu wilde met mij schaken. Dat was natuurlijk vreselijk spannend! De eerste twee potjes hakte ik mijn oom er helemaal vanaf. Ik vond het een beetje eng van iemand te winnen die bij de grote mensen hoorde, maar het lukte. We speelden een derde partij. Ik stond erg goed en dreigde zijn ingesloten loper op b4 te vangen. In plaats van een zet te doen of op te geven begon mijn oom te zuchten en te klagen: "Wat moet ik doen? Zo meteen pak je mijn loper en sta ik een stuk achter". Ik vatte dit op, net zoals meester Geesink wel eens deed, als een uitnodiging om een redding te verzinnen en gaf een variant aan waarbij mijn oom zijn loper middels een tegendreiging kon redden. "Mag ik alsjeblieft mijn eigen zetten verzinnen?", bulderde mijn oom terwijl hij mij met zijn donkere ogen doorboorde. "Zo schaak ik niet meer met je!" Ik voelde m'n benen slap

worden en was bang het in mijn broek te doen. De partij werd niet beëindigd, de stukken gingen terug in de doos, en vanaf die dag was ik banger voor mijn oom dan ik al was..... Je moest dus oppassen met winnen!

Toen ik in de zesde klas van de lagere school zat, speelde ik regelmatig na schooltijd een potje schaak met mijn schaakmeester uit de vijfde klas. We waren aan elkaar gewaagd maar hij was uiteindelijk altijd iets slimmer en leper, tot op een dag....ik dreigde mat in één. Mijn meester kon het mat op twee manieren verhinderen maar koos een zet die ik niet verwachtte. Had ik het goed gezien? Het kon niet waar zijn. Volgens mij kon ik mat in twee geven! Ik keek van mijn stelling op naar mijn meester. Hij keek mij enigszins geschrokken aan, maar met een glimlach, die verried dat hij 't ook had gezien. Met grote spanning offerde ik mijn dame met Dxc2+, waarna mijn meester, in plaats van mijn dame te nemen, met veel gevoel voor drama zijn koning oppakte en die op z'n kant midden op het bord legde. Hij stak mij gewichtig zijn hand toe over het bord en zei: "Dat was de eerste keer en er zullen nog vele keren volgen. Je bent zo link als een looien deur". Ik rende naar huis om het grote nieuws te vertellen. Thuisgekomen schreeuwde ik het uit van vreugde: "Ik heb van meester Geesink gewonnen!" "Leuk hoor", zei mijn vader afwezig, "maar we moeten nu eten want mama moet zo op avondcursus".

Toen ik in 5 VWO zat, waren mijn schoolcijfers dermate goed, dat mijn ouders mij niet langer konden weigeren op een schaakclub te gaan. Tot dan toe was mij dit ontzegd met het excuus dat ik 's avonds aan mijn huiswerk zou moeten zitten. Ik mocht dus op een schaakclub, en omdat men niet wist (ikzelf ook niet) hoe sterk ik was, werd ik ingedeeld bij de jeugd t/m 18 jaar, waar de voorgaande jaren de twee zonen van de penningmeester van de club de dienst hadden uitgemaakt. De twee zonen hadden niets in te brengen en ik won de competitie met 29½ uit 30 met overmacht. Telkens echter wanneer pa de penningmeester, die bovendien beroepsmilitair was, mij aankeek, had ik het gevoel dat hij mij kwalijk nam dat ik zijn zonen onttroonde. Kort na het behalen van mijn kampioenschap werd ik door de voorzitter gebeld met de mededeling dat er geen clubavond was omdat de penningmeester plotseling aan een hartstilstand was overleden. Ik kan niet ontkennen dat het mij erg veel moeite kostte om tijdens de condolérance, waarbij ik beide zonen de hand drukte, een schuldgevoel te onderdrukken.

Tijdens de propedeuse schaakte ik niet (eerst maar eens kijken of de studie lukt, had ik mij -ongetwijfeld beïnvloed door het thuisfront-voorgenomen), maar in het tweede jaar meldde ik mij aan voor een schaakclub. Omdat dinsdag mij wel uitkwam, koos ik voor Caïssa. Als spelertje met een elo van 1860 werd ik ingedeeld (in het toenmalig rokerszaaltje) tegen een woest

uitziende man met een grote, door rook aangetaste baard en nicotinevlekken op z'n vingers, die bijna alle zetten a tempo uitvoerde. Het was een Siciliaanse Draak. Ik kreeg de kans een idee van Khalifman te volgen en won vrij eenvoudig. Na afloop werd ik door Jan en alleman gefeliciteerd en geccomplimenteerd. Ik had van Rik Lith gewonnen, ooit door Jan-Hein Donner als een groot talent beschouwd. Ik werd (als schaker) serieus genomen en niemand, behalve Rik zelf natuurlijk, nam mij kwalijk dat ik had gewonnen. Ik kan mij nog goed herinneren dat ik stiekem van dat gevoel genoot, maar dat de onwennigheid over mijn nieuwe rol, namelijk die van geprezen winnaar, overheerste.

In het seizoen '93-'94 speelde ik in de promotieklasse met het beresterke tweede met o.a. Elwin O, Marcel N, Diederik v R, Kees S, Aldo v/d N en Robbert v/h K onder de bezielende leiding van Gerard Rill. Gerard heeft eens uiteengezet hoe de coaching van mij, Robert "The Dragon" Kikkert verliep:

-Gerard: "Hoe sta je?"

-Robert: "Nou, ik weet het niet hoor, volgens mij dreigt hij dit en dat en zus en zo".

-Gerard: "Ah joh, je bent gewoon de betere schaker".

Op één of andere manier stelde deze vaderlijke aanpak mij gerust hetgeen resulteerde in 9½ uit 11.

Waarschijnlijk had het ermee te maken dat de tegenstand aan bord vijf niet denderend was, maar toch, het spook van in gewonnen stand stukken weggeven of door je vlag gaan, was verdwenen. Een paar keer lekker winnen zonder dat daar een sanctie op volgt, doet wonderen.

Tegenwoordig lijkt het spook verdwenen. Hoewel.....soms is het alsof de duvel ermee speelt. Zaterdag 3 februari 2001. Ik moest met mijn grieperige kop (er waren geen invallers beschikbaar) naar de gehaktballentent in Oegstgeest. Bord 1 Sosonko, bord 2 Pedrag Nikolic. Ik moest aan bord 3 tegen Nebosja Nikolic, een heuse IM. Ik maakte mij weinig illusies. Bovendien was ik zo verkouden dat ik niet in staat was om heel diepe ingewikkelde varianten uit te rekenen en moest ik mij beperken tot boerenverstandzetten. Ik zou wel zien. Op één of andere manier bleef de verwachte aanval van Nebosja uit. Misschien kon ik wel remise spelen. Maar ho, wacht eens even, is mijn vrije a-pion niet levensgevaarlijk? Zou ik dit kunnen winnen? Sta je niet gewonnen? En waarom denkt Nebosja al zo lang na? Verdomd, ik sta goed! Misschien ga ik hem wel pakken. Kom maar op! Denk aan Gert-Jan de Boer. Die zou zeggen: "Natuurlijk staat wit hier beter". En Yochanan Afek: "simple chess". En ja hoor, met nauwkeurig eenvoudig spel en een wrede langzame afwikkeling -waarvan Hajo vond dat die niet professioneel was, maar enfin- maakte ik Nebosja een kopje kleiner. Wederom feliciteerde mij iedereen en

deze keer kon ik ervan genieten. Ik liet de partij in Gambiet aan iedereen zien. De maandag daarop kwam ik wegens een cursus pas 's middags op m'n werk en wilde ik mijn heldhaftige schaakverhaal van de zaterdag daarvoor aan twee in schaakverhalen geïnteresseerde senior collega's vertellen. Ik liep vrolijk fluitend de gang van mijn afdeling in en stak mijn goede humeur niet onder stoelen of banken. "Hoi!", zei ik tegen de eerste de beste. "Even rustig", beet ze me toe, "niet zo vrolijk joh, weet je niet wat er gebeurd is?" Een collega van mij was dat weekend, hardrijdend met z'n snelle auto, in de mistige polder verongelukt. Of ik dus effe wilde dimmen. Een gevoel van -heb ik dit ooit eerder meegemaakt- be kroop mij. Gelukkig was ik mij er op tijd van bewust dat dit geen straf was voor mijn overwinning op Nebosja, zoals ik die vroeger wel vaak ervaren had. Ik paste mij aan mijn omgeving aan en dimde dus een beetje, zonder mijn prettige gevoel te verliezen.

Ik ben ervan overtuigd dat dit verschijnsel, de onbewuste angst om te winnen, veel vaker voorkomt. Laatst kwam ik al zappend de laatste set van een tennismatch in Wimbledon tegen. Justine Henin was, zoals dat heet, *serving for the match*. Ze had, zo begreep ik van Marcella Mesker, ijzersterk gespeeld en was superieur, maar nu, zo vlak vóór de overwinning, stokte de machine en verloor ze voor het eerst in de match haar service. Marcella commentarieerde dit met dat er helemaal niets aan de hand was met

het spel van Justine, maar dat dit simpelweg een typisch geval van *choken* was. Letterlijk vertaald: je stikt in de overwinning, het vliegt je naar de strot. Ik moest onmiddellijk aan Hans denken.

Volgens mij beperkt dit fenomeen zich niet tot de psychologische aspecten van individuele sport, maar komt het veelvuldig in het leven van alledag voor. Nederlanders zijn over het algemeen een nuchter volkje: Doe maar normaal, dan doe je al gek genoeg, is het parool. Al van jongs af aan groeien wij op met regels. Niet met je ellebogen op tafel, niet smakken maar met je mond dicht eten. Hand voor je mond tijdens gapen, boeren en hoesten. Netjes met je armen over elkaar zitten in de klas, niet praten, opstellen in rijen van twee bij de wandeling naar de gymzaal of het zwembad. Geen ruzie maken, niet slaan, als er iets is moet je naar papa, mama, meester, of de juf toegaan. Ik vond het als kind altijd erg onbevredigend dat, wanneer ik met mijn destijds knalrode haar en Friese klompen werd uitgescholden voor vieze vuile vette rooie Friese boer en mijn belagers tot moes sloeg, ik straf kreeg, terwijl wanneer ik naar de meester ging in de trant van: "Meester, Jantje scheldt mij uit voor blablabla", ik géén straf kreeg en Jantje te horen kreeg: "Foei hoor, niet meer doen". Gedragsvoorschriften. Je wordt als kind gekneet en gehersenspoeld tot een nederig, bescheiden, volgzzaam wezentje. Nederig en klein, dankbaar moet je zijn. Bij menig kind zie je

vroegtijdige neigingen tot individuele ontplooiing, al dan niet letterlijk, eruit geramd worden. Wanneer je je niet aan de gedragsvoorschriften houdt, volgt er straf en straf bestaat meestal uit (tijdelijk) verlies van respect en/of liefde van ouder of onderwijzer, mensen van wie je als jong kind erg afhankelijk bent. Groot zijn, stoer zijn, ergens in uitblinken, met je kop boven het maaiveld uitkomen, het wordt niet gewaardeerd. Op één of andere manier raken deze opgelegde gedragsvoorschriften dermate geïntegreerd, dat mensen ze onbewust tot ver in de volwassenheid met zich mee kunnen dragen.

Wanneer je dan uiteindelijk "volwassen" geworden bent, eigenwijs wordt, beslissingen neemt en zelf invulling aan je leven geeft, ben je eigenlijk niets anders aan het doen dan constant vroegere regels overtreden. Onbewust voel je soms, net als vroeger, het levensgrote risico van verlies van liefde en/of respect. Wanneer je je gedrag dan aanpast om dat nare gevoel te vermijden, houd je je aan de gedragsvoorschriften, je groeit niet maar handhaaft je status als braaf afhankelijk kind. Hoe is het bijvoorbeeld te verklaren dat kinderen de hele middelbare school glansrijk doorlopen en tijdens het eindexamen, het moment waarop ze groot worden en kunnen gaan werken of studeren, ineens faalangst hebben? Hoeveel intelligente studenten die de materie van hun studie al lang onder de knie hebben, hebben afstudeerproblemen? Wat houdt hen tegen om groot te

worden? Het lijkt alsof ze, onbewust, zichzelf al straffen, voordat iemand anders dat kan doen. Ik ken veel mensen die dergelijke problemen hebben of hebben gehad. Bovengetekende weet er in ieder geval zelf alles van.

Wat heeft dit nou met schaken te maken? Opvallend is dat, afgezien van partijen winnen, er nogal wat schakers zijn die maatschappelijk niet gewonnen hebben. Zeker in vergelijking met de "normale" (beroeps)bevolking. Er lopen bij ons op de club nogal wat halve academici. Net geen medicus, net geen politicoloog, net geen filosoof, net geen bioloog, etc. Vul zelf de namen maar in. Je hoeft natuurlijk niet maatschappelijk te slagen om gelukkig te kunnen zijn maar toch: waardoor is het deze slimme, talentrijke mensen niet gelukt? Zijn dit dezelfde mensen die na afloop van een schaakpartij zeggen: "Ik stond totaal gewonnen, maar toen raakte ik in tijdnood en toen blablabla verloor ik toch nog"? Volgens mij is dit vaak het geval.

Wat is er dan psychologisch gezien voor nodig om een partij te winnen? Stel je voor: je staat heel erg goed, misschien wel gewonnen. Dat is een hele verantwoordelijkheid. Je moet je wil opleggen aan je tegenstander, stug doorrekenen, je staat tenslotte erg goed, dit kun je niet laten lopen. Je moet de baas zijn, je tegenstander geen schijn van kans meer geven, anders win je niet. Kortom: om te winnen moet je een wrede rotzak zijn. Je moet

groot durven zijn en de beslissende klap, hoe veel pijn die bij de tegenstander ook doet, durven uitdelen. Geen rekening houden met gevoeligheden van je tegenstander, laat staan van anderen. Jij wilt tenslotte deze partij winnen. Om te kunnen winnen moet je jezelf groot voelen, voelen dat je het verdient om te winnen, sterker nog: dat je het recht neemt om te winnen. En wat dan als je gewonnen hebt? Het risico is natuurlijk erg groot dat je zeer zelfvoldaan rondloopt met een grote grijns op het gelaat. Zijn er mensen die dat vervelend vinden? Jammer dan!

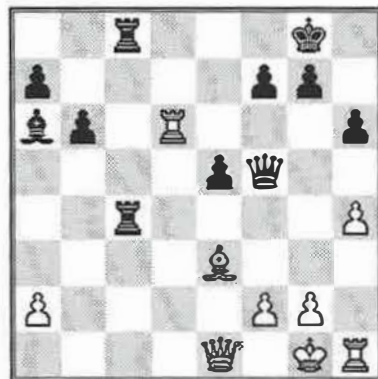
✖ Gewoon negeren. Genieten dat je gewonnen hebt.

Hieronder twee van de ingezonden partijen van mensen die gewonnen stellingen totaal verprutsten. Aan hen om te zeggen wat hun door het hoofd heen ging toen ze de diagramstelling bereikten. Gezien de stellingen moet er sprake zijn geweest van een totale blokkade. Het gaat me niet om blunders die ineens een stuk (of erger) kostten (sorry Frans), maar om zettenreeksen die zo merkwaardig zijn dat je je afvraagt of de spelers met opzet het zichzelf moeilijk maakten. Misschien komt hierop ooit wel een antwoord.....

Avni Sula – Chris Leenders

1.d4 c6 2.c4 d5 3.Pc3 Pf6 4.Pf3 e6 5.e3 Le7 6.Ld3 dxc4 7.Lxc4 0-0 8.e4 Pbd7 9.e5 Pd5 10.h4 Pxc3 11.bxc3 c5 12.Ld3 cxd4 13.cxd4? Lxh7+ kan al b6 14.Pg5?? Lxh7+ gevolgd door

Pg5+ wint onmiddellijk h6 15.Ph7 Te8 16.Dg4 Pxe5 17.dxe5 Dxd3 18.Pf6+ Lxf6 19.exf6 Dc3+ 20.Kf1 La6+ 21.Kg1 Dxf6 22.Tb1 Df5 23.Db4 Tac8 24.Le3 Tc4 25.De1 Tec8 26.Td1 e5 27.Td6...

stelling na de 27e zet van wit

Na de opening miraculeus overleefd te hebben, staat zwart voortreffelijk. Niet alleen staat hij maar liefst twee pionnen voor, maar ook staat hij veel actiever. De witte koning op g1 en de witte toren op h1 staan er droevig bij. Iedereen zal het er mee eens zijn: de witte stelling is rijp voor de sloop. Chris speelde: **27...Ta4?** "Daar gaat het om", zou Manuri ironisch zeggen. Natuurlijk zou zwart hier van zijn activiteit moeten profiteren. Een goed plan zou zijn Lb7 te spelen. Met een daaropvolgend Tg4, eventueel gevolgd door Df3 en T8c2, geef ik wit minder dan vijf zetten voor de capitulatie. Een illustratie van hoe goed zwart staat is, dat wanneer wit na 27...Lb7 de diagonaal zou willen breken met 28.f3, dan 28....Lxf3 29.gxf3 Dxf3

onmiddellijk winnend is voor zwart. **28.Th3 e4???** Sluit de diagonaal voor de eigen loper en maakt de loper van zijn tegenstander potentieel een beest. Chris lijkt hier niet erg bezig geweest te zijn met winnen, anders had hij alsnog 28....Lb7 gespeeld. Vanaf nu gaat het van kwaad tot erger. Chris is het helemaal kwijt en wordt pijnlijk mat gezet: **29.Tg3 Kh7 30.Da1 Tg8 31.Dd1 Ta3 32.Dd4 Td3 33.Db4 Db5 34.Dxe4 f5 35.Txh6 gxh6 36.De7+ 1-0**

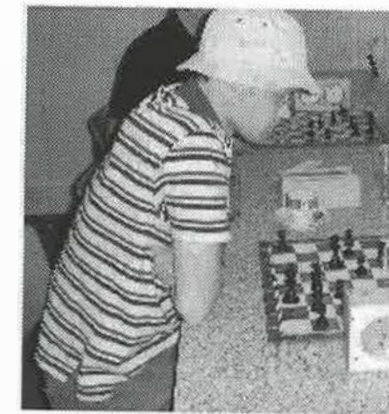
Garth Sijlbing - Ed Leuw

stelling na 25e zet van wit

Zwart staat na een voorafgaand buitengewoon misplaatst stukoffer van wit, een stuk voor. Hij hoeft alleen maar te consolideren. Er is helemaal niets aan de hand. Het zwarte paard op e4 staat voortreffelijk. Vergelijk dat eens met de loper op g5. Die kijkt in het luchtledige en wordt ook nog eens de teruggang versperd door pion f4. Zwart zou nu moeten ontwikkelen met 25...Ld7 gevolgd door Tc8 en misschien infiltratie via de

c-lijn. Eddy speelde echter **25...Pxcg5???** In één zet is wit van zijn slechte loper af en heeft hij een open f-lijn en een gevaarlijke pion op g5 die na een g5-g6 tot allerlei matgrapjes zou kunnen leiden. Bovendien is zwart zijn mooie paard op e4 kwijt. Natuurlijk is er nog niets aan de hand, maar als zwart er zich bewust van zou zijn dat hij superieur staat en de partij moet gaan winnen, zou hij wel Ld7 hebben gedaan. Zwart raakt de controle volledig kwijt en houdt helemaal niets meer over. Er volgde: **26.fxg5 Pxe5 27.Kh1 Pd3 28. Tf1 Txf1+ (Pf2+) 29.Txf1 e5 30. Pf5 Lxf5?? (30...Pf2+ wint nog steeds) 31. Dxf5 Pf4 32. Dxe5 Pg6 33. Dxd5+ Kh8 34.Tf3 Pf8 35.Th3+ Ph7 36.De4 g6 37. De5+ Kg8 38. Dd5+ Kh8 39. Dd7 1-0**

Hugo van Hengel

Lang niet slecht en voor ons een goede aanleiding om voor deze rubriek Hugo uit te nodigen voor een gesprekje.

Hugo blijkt een product van Het Gooi, dat lommerrijke en met ruime villa's bedeelde stuk van ons land waar de goedheid van bijvoorbeeld het Brabantse land bij in het niet verzinkt. Na de middelbare school verruilde hij het landelijke Soest voor Amsterdam en begon aan de studie economie. Zijn vader leerde hem schaken en, zoals dat met meer vaders gaat, binnen de kortste keren was papa geen partij meer voor zoonlief. Als negenjarige zocht Hugo daarom tegenstanders van zijn formaat op de plaatselijke schaakclub. De eerste schaakboeken werden aangeschaft en zijn niveau steeg. Spelen met wit heeft zijn voorkeur omdat je dan meer sturing aan de partij kan geven.

Viswanathan Anand is zijn favoriete schaker. Niet het rekenbeest Kasparov, maar de schaker die doen en denken combineert en meer op zijn intuïtie afgaat. Iets dergelijks zien we ook wel terug in het spel van Hugo. Op de club maakte het spel van Michaël Wunnink de meeste indruk op Hugo, dus Michaël (als je dit leest): 'Kom terug!' Het lijkt er op dat in Hugo's borst toch een romantische ziel huist, maar duidelijke muzikale voorkeuren heeft hij niet. Klassiek, jazz, blues of pop – het maakt hem niet veel uit. Gesteld voor de keuze tussen Ilse de Lange of Dolly Parton kiest hij zonder aarzelen voor Ilse. Logisch.

Was Hugo op de zaterdag van het snelschaakkampioenschap nog werkzoekend, de maandag daarop kreeg hij bericht dat hij als bedrijfseconoom was aangenomen bij een groot bedrijf. Zo gaat dat met jong talent. Deze ontwikkeling zal zijn imago als ideale schoonzoon nog meer reliëf geven. Laten we hopen dat in de toekomst drukke werkzaamheden Hugo niet zullen verhinderen regelmatig aanwezig te zijn op de club en nog menig fascinerend potje schaak te spelen.

Een kleine correctie

Johan van Hulst

In CaïssaNieuws 398 van november 2003 hebben Ed Leuw en Pim Zonjee op feilloze wijze mijn gedachten weergegeven; ik heb daar alle bewondering voor. Helaas is, vermoedelijk door een onzorgvuldigheid mijnerzijds, in de partij die ik speelde tegen H.G. Blok, een foutje ingeslopen dat ik gaarne even wil rechtzetten. Deze partij is namelijk niet gespeeld in Hoogovens 1983, maar in de landelijke competitie in 1936!

Euwe heeft deze partij zelf geanalyseerd in het tijdschrift van de KNSB. Jaren later vond Berry Withuis bij het doorspitten van de jaargangen van de KNSB deze partij en

publiceerde deze in het Algemeen Dagblad.

In de jaren tussen 1932 en 1937 was ik captain van het eerste tiental van de Stichts-Gooise Schaakbond en als zodanig heb ik mijn krachten kunnen meten met de Nederlandse topspelers. Als u Schaakmagazine van oktober 2003 nog bewaard hebt, dan vindt u op p. 24 een artikel waarin wordt vermeld dat Louis Stumpers (92) is overleden. Ook tegen deze Eindhovense kampioen heb ik gespeeld. Helaas heb ik de partij niet meer, maar de opening herinner ik mij nog duidelijk. Na mijn e4-opening koos Stumpers de Aljechinverdediging: Pf6. Ik dacht vrij lang na en besloot de zaak origineel aan te pakken. Het ging als volgt:

Stumpers - van Hulst

1.e4 Pf6 2. e5 Pd5 3. d4 d6 4. e5xd6 e7xd6 5. Pf3 Le7 6. Ld3 Lg4? 7. Le4!? c6 natuurlijk moet zwart c6 spelen, want op Le6 volgt c4 met desastreuze gevolgen **8. Lxd5 cxd5 9. Pc6 Le6.**

stelling na de 9de zet van zwart

Ziezo, dacht ik, dat heb ik aardig geleverd tegen een van de de tien sterkste Nederlandse spelers; zwart heeft een geïsoleerde dubbelpion en de looper moet van g4 weer terug. Maar ik had mij op de stelling verkeken. het zwarte centrum bleek van graniet te zijn en na 35 zetten moest ik capituleren.

Mijn laatste partij als captain speelde ik in december 1937: Utrecht tegen Leiden. Eigenlijk zou ik niet meespelen, want ik moest de dag daarna een loodzwaar academisch examen afleggen. Maar ik bezweek voor de aandrang van de bond. Mijn tegenstander was een sympathieke jongeman, Johan van Veen, die gelukkig na 25 zetten mijn remiseaanbod aannam. Toen ik drie jaar later zijn naam opnieuw tegenkwam, ging er een schok door mij heen: 12 mei 1940 sneuvelde hij bij de verdediging van de Grebbeberg. Een jong veelbelovend leven was door één kogel verwoest.

Er is een boek "Partij Verloren". Daarin worden alle leden van de KNSB herdacht die door oorlogsgeweld het leven lieten. Verreweg de meesten van hen zijn Joden. Maar ook de naam Johan van Veen, met foto, vindt u in dit boek. Nog steeds kan ik niet zonder ontroering naar die foto kijken.

Toen ik in 1938 van Utrecht naar Amsterdam verhuisde kon ik de balans opmaken, met mijn score van 50% mocht ik tevreden zijn, want ik had

tegenover de sterkste spelers gezeten. Ik had slechts twee partijen verloren, tegen Mühring en Stumpers; en ook maar twee gewonnen. De overige partijen werden remise; vooral de remise tegen van Scheltinga, die toen ook al buiten onze grenzen bekend was, gaf mij voldoening.

Het is opmerkelijk dat al mijn tegenstanders uit die tijd nu nog bekend zijn: zij bleven schaken op topniveau. Maar mijn naam werd al spoedig na 1938 totaal vergeten; en dat is volkomen terecht. Door de volgende oorzaken heb ik het schaken op een heel laag pitje gezet: in Amsterdam wachtte mij als rektor van een onderwijsinstelling een zware taak; de oorlog stelde uiterst zware eisen aan mijn werk en mijn gezin; we moesten met twee heel jonge kinderen, geboren in 1937 en 1939, de oorlog en de hongerwinter zien door te komen; na de oorlog heb ik stevig gewerkt aan de opbouw van mijn carrière.

Terecht staat in het interview dan ook, dat schaken een levenslang sublieme bijzaak is gebleven. Dit neemt niet weg, dat het schaakspel mijn leven betekenisvol heeft vergezeld.

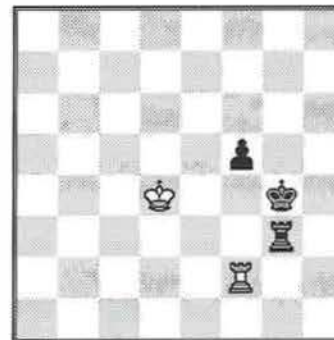
Het middenrif

Leo Oomens

Toren plus pion tegen toren. Voor bescheiden schakers is alles lastig. Zelfs een relatief simpel eindspel als toren plus pion tegen toren. Er gelden wat makkelijke huisregeltjes als 1) de toren moet achter de vrijpion, en niet ervoor; en 2) je moet de vijandelijke koning afsnijden. Dat je die twee regels over het algemeen niet beide tegelijk kunt toepassen is niet het ergste. Wanneer het ene recept zijn dienst heeft gedaan, schakel je over naar het andere en klaar. Maar schakers als ik komen zo zelden in zulke eindspelen terecht dat zelfs zulke simpele regeltjes niet in mijn genen zitten. Ik moet ze achter het bord bedenken. Lastig. Vooral in tijdnood en in de slotfase van een partij sta je toch al onder druk: verpest ik het nog, of win ik dit zoals het hoort. Een beetje publiek rond je bord maakt dat zeker niet makkelijker. In mijn externe partij tegen Hans ten Hagen van Pegasus (Caïssa 6 vs Pegasus 3, 2-12-03) kreeg ik met zwart na de 47ste zet van wit het volgende eindspel (zie diagram):

Dat moet te winnen zijn. Makkelijk zelfs. Bijvoorbeeld 47 ...f4 48 Ke4, Te3+ 49 Kd4, Kg3 50 Tf1, Te2 51 Tg1+, Kf2 52 Tg8, f3 53 Tf8, Kg2 54 Tg8+, Kf1 55 Tf8, f2 gevolgd door 56 ...Ke1 en 57 ...f1D.

stelling na de 47ste zet van wit

Het is nog tien zetten, maar als je het zo speelt geeft de witspeler allicht al op vóór de pion op f1 komt. Hier draait alles om de afsnijding van de witte koning. Ik probeerde echter iets anders. Eerst wilde ik proberen de torens te ruilen; vervolgens wilde ik in plaats daarvan de toren achter de pion zien te krijgen. Dat is misschien niet helemaal fout, maar het is omslachtig. En wanneer je een winstplan kiest dat meer zetten in beslag neemt dan een directer plan, dan geef je je tegenstander hoop (hij geeft dus niet meteen op) en je biedt hem dikwijls ook nog tegenkansen. Soms moet je je daardoor neerleggen bij remise; je kunt zelfs nog verliezen.

In de diagramstand informeerde wit wat ik wel dacht van remise. Ik antwoordde geïrriteerd dat ik daar helemaal niks van dacht. Ik ben hier toch aan het winnen! Er gebeurde: 47 ... Tf3 48 Tg2+, Kh3 ?? (het is natuurlijk niet de bedoeling je eigen koning te laten afsnijden) 49 Tg5, f4 50 Ke5, Kh4 ?? (na 51 Kxf3, Kxg5 heeft zwart niet meer dan remise. Gelukkig was mijn tegenstander even slecht als ik. Er volgde:) 51 Tg8, Tg3 ?? (52 Tf8 is weer remise) 52 Th8+ (de witspeler verkeert in ernstige tijdnood), Kg4 53 Tf8 (te laat), Te3+ 54 Kd4, Kf3 (ik had natuurlijk Kg3 moeten spelen. Ik snapte er nog steeds niks van) 55 Tf7, Te4+ (hier probeer ik de toren achter mijn pion te krijgen; nu een zinloos plan) 56 Kd3, Ta4 57 Kd2, Kf2 58 Kd1 en hier ging wit door zijn vlag. 0-1.

Dat is bepaald niet geestverheffend. Gezien het strijdplan dat ik koos had ik eigenlijk deemoedig het remisevoorstel moeten aannemen. Mijn irritatie was misplaatst. Maar ná de partij begreep ik beter hoe dit soort eindspelen moeten. Dat is een soort winst.

Het toeval wilde dat in de dagen ná dinsdag 2 december Riny Kuif in het Algemeen Dagblad een hele serie opgaven aan dit soort eindspelen wijdde. Voor de lol (en met dank aan Riny Kuif) neem ik er een paar over.

Kunt U er in de Kerstdagen naar kijken. In alle stellingen is wit aan zet.

Hoe wint hij? (De oplossingen vindt U op pag. 53)

Eerst een aantal makkelijke.

stelling 1: Wit: Kg2 Th3 pion f3;

Zwart: Ke5 Te3

stelling 2: Wit: Ke5 Tc1 pion f7;

Zwart: Kd8 Te6

stelling 3: Wit: Kc7 Tc1 pion e7;

Zwart: Kg7 Ta8

stelling 4: Wit: Kh4 Th1 pion h6;

Zwart: Kf6 Tf5

stelling 5: Wit: Kf4 Te1 pion f6;

Zwart: Kd7 Te8

stelling 6: Wit: Kg1 Tf1 pion g7;

Zwart: Kg3 Tg5

stelling 7: Wit: Kc1 Tb2 pion b7;

Zwart: Kal Tc8 Veel plezier ermee.

De Jeugd

Tom Spits

De Caïssa-jeugd is klein maar fijn tegenwoordig. De begeleiders **Matthijs** en **Tom** redden het prima met de hulp van gast-leraar **Tabe Bas** om iedereen aan bod te laten komen. De ouderen zitten gespannen rond het demonstratiebord als Tabe allerlei fraaie studies op het bord tovert. Veelal grijpen de vingertjes ook naar de

stukken op het bord als men iets geniaals ziet.

Voor al talenten **Sam** en **Jouke** vergripen zich aan allerlei pogingen, terwijl de kampioen **Boaz** en **David** eerst op hun handen gaat zitten om dan pas met een goede oplossing te komen. Vooral **David** bekijkt de dingen erg rustig, soms zo rustig dat zijn vlag valt, terwijl hij weer eens huizenhoog gewonnen staat. Bij snelschaker **Lars** hangt het er vanaf hoe zijn pet staat of hij met de eersten meedoet met gillen. Na eerst vele foute pogingen weet de geduldige Tabe ze altijd de juiste kant op te sturen, waardoor de oplossing zich uiteindelijk wel voordoet. **Danza** schuift graag aan bij de sterkere jongens maar houdt zich hierbij nogal rustig, misschien ook wel omdat het haar te veel moeite is om boven die schreeuwlelijken uit te komen.

Verderop zitten **Oran** en **Josua** tegen elkaar te schaken. **Oran** probeert altijd eerst het herdersmat op het bord te krijgen en als dat niet lukt dan gaat hij maar wat verdedigen. **Josua** valt daarentegen graag aan, dus dat komt wel goed. **Luc** loopt meestal rond het bord zich met de partij te bemoeien. Hij gaat altijd eerst even kijken bij het demonstratiebord, maar is vaak al te gauw verveeld en wil dan perse doorgeef-schaken. Dat daarbij bijna altijd wel een incompleet schaakspel ontstaat lijkt de heren niet te deren. **Iskander** is ook liever aan het schaken, want hij houdt van winnen. Tegen de sterke jongens heeft hij het nog moeilijk, maar de jongsten begint

hij nu wel constant in te maken. Met een grote grijns op zijn gezicht "Mat" roepen is een van zijn favoriete momenten van de avond. **Diane** zit vaak apart te werken, want die houdt niet zo van die drukte. Hoewel ze het allemaal wel snapt is ze nog erg onzeker in haar schaken. Ze vindt het wel erg leuk, maar we hopen dat ze wat meer mee gaat doen. Verder loopt sinds kort ook **Maarten Leuw** rond als jeugdleider.

Hoewel hij schaken geweldig vindt, is hij liever bezig met de organisatorische dingen rondom het schaken dan met het spelletje zelf. De wervingsaffiche voor de jeugd afdeling lijkt ons zeer effectief, waardoor we

binnenkort verwachten overspoeld te worden met nieuwe jeugdleden.

Affiche van Maarten Leuw en Theo Blom

Game over

Jeroen Hoogenboom

Enige tijd geleden alweer zag ik op de televisie onze nationale thrillerschrijver Thomas Ross zijn zoveelste complottheorie ontvouwen: Pim Fortuyn was vermoord door de BVD om de linkse partijen naar de verdomhoek te sturen. In één klap verlost van luis in de pels Fortuyn en de linkse partijen! Ik heb complottheorieën altijd vrij stompzinnig gevonden. Maar nu ik steeds ouder en wijzer word en ik van enig geloof in de goede wil van de mens vrijwel geheel genezen ben geraakt, denk ik: stel nu eens dat al die complottheorieën gewoon wáár zijn? Dan ziet mijn wereldbeeld er plotseling wel heel anders uit!

Om te beginnen is dan het woord 'complottheorie' bedacht door complotteurs om de waarheidlievenden onder ons ongeloofwaardig te maken. Met succes, want bij Ross dacht ik altijd: daar heb je hem weer! Ik was dus inderdaad ernstig gehersenspoeld. Maar wat blijft er nu van de moderne geschiedenis over? Die ziet er dan natuurlijk heel anders uit. Ten eerste heeft de CIA zelf de WTC-torens vernietigd om de moslims in een kwaad daglicht te stellen. En onomstotelijk staat dan wel vast dat Guantanamo Bay wordt gerund en gefinancierd door Osama Bin Laden om de Amerikanen zwart te maken. En dat laat de EU natuurlijk weer niet op zich zitten en draagt de Turkse regering op om het Engelse consulaat

in Istanboel op te blazen, om alle schuld op Al Qaida te kunnen afschuiven. Dus eigenlijk wordt er nooit iets opgeblazen in het kader van een vrijheidssrijd, maar gebeurt dat in werkelijkheid altijd door de opgeblazen partij zelf! En Saddam was in werkelijkheid al vanaf het begin een Arabische Swiebertje die ooit in een put woonde en daar door de CIA werd uitgetrokken om net te doen alsof hij Saddam was, om de Amerikaanse oliebelangen veilig te stellen en om later eventueel een inval uit te lokken. Je ziet duidelijk aan zijn gezicht dat hij het nu toch echt allemaal niet meer kan volgen en dat hij had gedacht dat hij nu weer terug naar zijn put mocht! Nee, nog even doorspelen, Swieb! En ik vond de wereld nota bene al knap merkwaardig zoals ik dacht dat zij was!

Van alle complottheorieën die er ooit bedacht zijn is er één de mooiste en die is natuurlijk afkomstig uit de schaakwereld. Het is zelfs een dubbele complottheorie, waarbij er van dader en slachtoffer helemaal geen sprake meer is! Over dit complot is onlangs de documentaire *Game Over, Kasparov and the machine* gemaakt, die ik zag op uitnodiging van uw nieuwe en dus nog onvolprezen hoofdredacteur Eddy

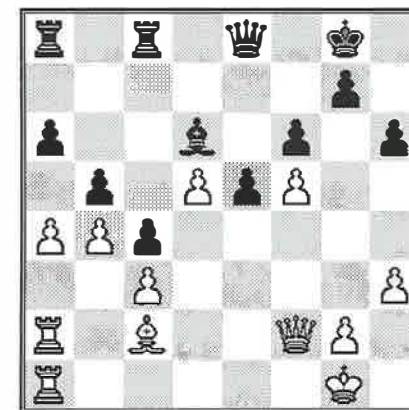
Leuw. Het is een prachtige reportage geworden van een soort koningsdrama, gemaakt door de Canadese filmmaker Vikram Jayanti, bij wie wij ons nu natuurlijk afvragen of hij niet gewoon een Indiase infiltrant is die IBM zwart wil maken. In dat geval hebben we hier van doen met een drievoudig gelaagde complottheorie.

Ik breng de zaak weer even in herinnering. We schrijven mei 1997. Nadat Kasparov in 1996 het schaakprogramma Deep Blue met groot gemak had verpletterd, vond er het jaar daarop een rematch plaats. Deep Blue draaide nu op een IBM computer uitgerust met 256 parallelle processoren. Ter vergelijking: uw eigen computertje heeft er maar één! En dan gaat het helemaal mis met Kasparov. IBM beweert voor aanvang van de match Deep Blue te hebben vervolmaakt en dat het nu kan schaken als een mens. Kasparov horen we hier dan nog smakelijk om lachen.

De documentaire is opgezet als een thriller. We zien Kasparov in 2002 terugkeren naar het IBM-gebouw en naar de ruimte waar het zich allemaal afspeelde. 'Hier was het', zegt hij gelaten, 'dit was de plaats van de misdaad.' Mooi zo!, dacht ik, dat belooft wat te worden. Kasparov wint de eerste partij met groot gemak. Deep Blue begrijpt van het schaakspel nog steeds helemaal niets. We zien Kasparov bij zijn eerste persconferentie, waarbij ook het voltallige IBM team op het podium staat opgesteld. Het bestaat uit een man

of negen en biedt een nogal koddige aanblik. Kasparov steekt in het beste humeur en maakt Deep Blue belachelijk. Een lid van het IBM team verklaart dat het 'vannacht hard werken wordt'.

Dan komt de roemruchte tweede partij. Kasparov speelt met zwart een gewone Spaanse opening. Dat gaat niet al te best. Wit verkrijgt met gewone strategische middelen een steeds betere stelling. Een heel sterke zet is 26. f4. Dan besluit Kasparov om met 34. .. f6 in godsnaam maar een pion te offeren in ruil voor wat vaag tegenspel. Deep Blue ruilt eerst een loper tegen een paard op d6 en daarna breekt helemaal de hel los en begint voor Kasparov het drama.

Deep Blue-Kasparov, stelling na 37. .. Lxd6

Hier kan wit een pion winnen met 38. Db6. En nu gaat òf de loper op d6 weg waarna 39. De6+ volgt of de loper wordt gedekt en dan wint wit een pion op b5. Maar 38. Db6 speelt Deep Blue

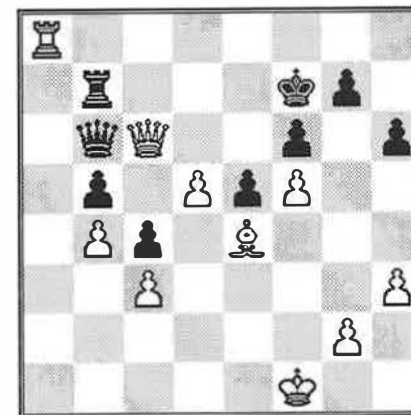

helemaal niet! Het programma speelt doodleuk **38. axb5 axb5 39. Le4!** Wat Deep Blue hier doet is zijn voordeel veilig stellen, zoals iemand als Karpov dat wellicht ook gedaan zou hebben. Het gezicht van Kasparov trekt bleek weg, in een grimas vol afgrijzen. Wat voor de duivel gebeurt hier!? Een computer kan een pion winnen en doet dat niet?? Dat bestaat niet!! Hij begint als een gek met zijn rechtervoet te wiebelen, zoals we dat André Bach ook altijd zien doen. Hij zweet en draait, nee, dat gaat niet goed. Dan geeft hij zes zetten later op, in wat er uitziet als een totaal hopeloze stelling.

De persconferentie. Zwaar aangeslagen en murw gebeukt verschijnt Kasparov ten tonele. Hij kan het gewoon niet geloven. Het IBM team heeft opdracht gegeven om op het podium niet uitgebreid te gaan staan grijnzen en maakt daardoor een nog potsierlijker indruk. Kasparov gelooft niet meer dat het programma alleen werkt, hij denkt nu dat het tijdens de partij menselijke hulp heeft gekregen, maar kan dat niet hardop zeggen. Aan ons, in 2002, legt hij het uit. Een gewone sterke speler, zelfs zonder meestertitel, zou in combinatie met een ijzersterk computerprogramma meteen superieur aan Kasparov zijn. Die hoeft het programma immers alleen maar te behoeden voor positionele blunders. Na afloop van de partij vroeg Kasparov IBM naar de logfiles, de bestanden waarop alle door de computer overwogen zetten en vervolgzetten worden opgeslagen, met een evaluatie

erbij. Die kreeg hij eerst toegezegd, toen weer niet, daarna weer wel, en uiteindelijk heeft hij ze nooit gezien. En hier begon ik na te denken. Het programma speelde de eerste partij heel slecht en tijdens de tweede plotseling heel goed! Het IBM team had gezegd dat het die eerste nacht lang zou doorwerken om het programma te verbeteren. Daar geloof ik dus niets van, dat zoiets in één nacht zou kunnen! En dat een programma zomaar een gezonde pionwinst versmaadt, daar geloof ik óók helemaal niets van! Dit is dus een echt complot. Kasparov heeft gelijk, hij wordt hier geflikt. Hij vertelt hoe hij sommige kamers niet in mocht. Vooral niet de kamer waar de computer stond opgesteld. Hoe IBM constant liep te klieren met van alles. En er stond voor IBM een gigantische miljoenenwinst op het spel.

Maar dan zien we iets nog veel gekkers gebeuren! Een dag later blijkt Kasparov te hebben opgegeven in remisestelling! Nou ja! Wat nu weer? Deep Blue blunderde zichzelf op de 44e zet met Kf1?? regelrecht de remisehaven binnen. Zie het diagram hieronder. Kasparov speelde 44. .. Tb8 en gaf na 45. Ta6 direct op.

Deep Blue-Kasparov, stand na 44. Kg1-f1??

Wat niemand, ook Seirawan in de commentaarzaal niet, gezien had, is dat zwart na 44. .. Tb8 45. Ta6 gewoon 45. .. De3!! kan spelen en wit ontkomt niet meer aan remise. De witte koning had nooit naar f1 gemogen! Maar hoe kan zo'n sterk programma dat nu in hemelsnaam over het hoofd zien? Van Kasparov kun je nog zeggen dat hij 44. Kf1 domweg geloofde. Voor de liefhebbers:

1. 45...De3! 46.Dd7+ Kg8 47.Dxd6 Tf8 48.De6+ Kh7 met remise;

2. 45...De3! 46.Dxd6 Te8! 47.Lf3 (47.h4 h5 48.Bf3 Dc1+ 49.Kf2 Dd2+ 50.Be2 Df4+ 51.Kg1 De3+ 52.Kf1 Dc1 remise) .. Dc1+ 48.Kf2 Dd2+ 49.Le2 Df4+ 50.Ke1 Dc1+ 51.Ld1 De3+ 52.Kf1 Dc1 53.Ke2 Db2+ 54.Ke1 Dxc3+ 55.Kf1 Dc1 56.Ta7+ 57.Ke2 Db2+ 58.Ke1 Dc3+

59.Kf1 Dc1 60.Ke2 Db2+ 61.Kf1 Dc1 62.Ke2 eeuwig schaak.

Met andere woorden, hiermee vond ik het complot wel helemaal bewezen. De sterke schaker die met het programma meekeek had 44. Kf1 in al zijn menselijke domheid natuurlijk even zien passeren en de zet meteen maar doorgegeven.

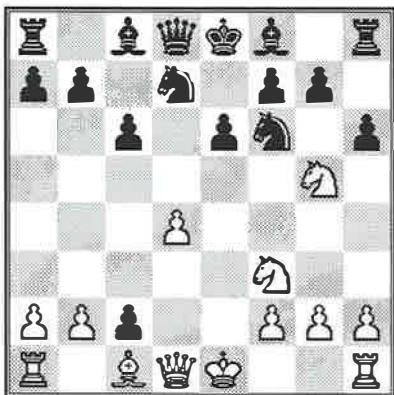
Nou, gelukkig maar allemaal. Ik houd Kasparov voor de beste speler aller tijden maar heb hem nooit voor één cent vertrouwd en nu weer wel. Een groot onrecht is hem aangedaan. In de documentaire maakt hij een uiterst aimabele en charmante indruk. Hij is veel aan het woord en hij is echt grappig. Tijdens een volgende persconferentie, waarin telkens weer op die tweede partij wordt teruggekomen, zegt hij: "Het deed me denken aan het beroemde doelpunt van Maradonna tegen Engeland in 1986. Die zei toen: 'Het was de hand van god'." (Maradonna scoorde toen met een handsbal.) Verder dan dat durft hij niet te gaan. Amerikaans grootmeester Joel Benjamin, lid van het IBM team, verklaart dat hij niet zo moet zeuren. Wat een lef heeft die Benjamin! Eerst Kasparov in de val lokken en dan mag hij daarover ook nog eens niet zeuren!

Telkens tussen de verschillende scènes door zien we onder begeleiding van dreigende muziek De Turk verschijnen. De Turk was een schaakautomaat die in 1769 werd gebouwd en het betrof een levensgrote, oriëntaals uitgedoste pop die voor een kist zat van ongeveer 80 cm hoog, 60 cm diep en 120 cm breed, met daarop

een schaakbord. Het ding ging de hele wereld rond. Een demonstratie begon ermee dat de deuren van de kist in een bepaalde volgorde werden geopend, om het publiek te laten zien dat er niemand in verborgen zat. Maar dat was natuurlijk wel zo. En de meeste mensen, onder wie ene Edgar Allan Poe, gingen daar ook van uit. En nu, eeuwen later, denken wij óók dat er in Deep Blue een mannetje verstopt zat! Zoals ik een Belgisch parlamentslid eens hoorde zeggen: 'l'Histoire se ruppettu.'

Kasparov zegt tegen ons dat hij na de tweede partij psychisch gebroken was. Hij kón gewoon niet meer. Hij had gedacht dat de match een wetenschappelijk experiment was, maar nu bleek dat alles op alles was gezet om hem in het stof te doen bijten.

Maar wat zien we dan weer gebeuren? Hij speelt de zesde en laatste partij! Bij een gelijke stand. Een Caro-kann, met zwart. Een opening die hij met wit zo vaak gespeeld heeft. Hij blundert op de 7e zet en verliest de match!

In de diagramstelling na 7. ... h6?? offert wit (Deep Blue) het paard meteen, 8. **Pxe6 De7**; 9. **0-0 fxe6**; 10. **Lg6+ Kd8**, het is allemaal bekend en wit wint heel gemakkelijk op de 19e zet. En nu werd het voor mij wéér tijd om eens na te gaan denken, want dit geloof ik dus óók niet! Wat een achterbaks en onbetrouwbaar mannetje is die Kasparov toch! En wat een acteur!! Want nu werd mij alles helemaal duidelijk: IBM en Kasparov hebben alles van te voren afgesproken. Hij zou de eerste partij gemakkelijk winnen en bij zijn verlies in de tweede een hoop stennis maken, om vervolgens de laatste partij te verliezen. Een dubbelcomplot. Na afloop van deze match vlogen de aandelen van IBM gigantisch omhoog en het saldo van Kasparovs bankrekening zonder twijfel eveneens. Na afloop konden er vragen gesteld worden aan de regisseur, zoals dat vaker het geval is bij IDFA-vertoningen. Eerst lichtte hij toe hoe hij tot deze documentaire was gekomen. Hij zei: 'Ik ben al heel lang een documentairemaker. Ik kreeg het gevoel dat ik mijn greep erop een beetje aan het verliezen was. Dus dacht ik: wanneer ik over zoiets verschrikkelijk saais als het schaakspel een geslaagde documentaire kan maken, dan zit ik toch nog goed. Een documentaire over drogende verf zou dus waarschijnlijk ook gelukt zijn.' En tot slot kwam vanuit de zaal de onvermijdelijke vraag: 'Denkt u dat Kasparov door IBM inderdaad bedrogen is?' Hij zei: 'Let me put it this way: I'm convinced

that IBM was behind the murder of John F. Kennedy!' Hahaha! Hoed af voor Vikram Jayanti.

Oplossingen:

stelling 1: 1 **Kf2**, **Td3** (of naar een ander veld op de derde rij) 2 **f4+** en wit wint de toren en vervolgens het eindspel.

stelling 2: 1 **Kf5** (niet **Kxe6** wegens pat) en de pion promoveert.

stelling 3: 1 **Ta1**, **Te8** (kan niet slaan op a1) 2 **Kd7** en wint.

stelling 4: 1 **h7**, **Kg7** 2 **h8D+**, **Kxh8** 3 **Kg4+** en wint de toren.

stelling 5: 1 **Te5** (enige zet), **Txe5** 2 **Kxe5**, **Ke8** 3 **Ke6** en wint het eindspel. Of 2 ... **Tf8** 3 **Kg5**

stelling 6: 1 **Tf2**, **Txg7?** 2 **Tg2+** en wint. Of 1 ... **Kh3+** 2 **Kh1** en torenschaakjes op h2 en g2 beslissen.

stelling 7: 1 **Tc2** (niet **bxc8** wegens pat), **Tb8** 2 **Tc8**, **Txb7** 3 **Ta8** mat. Of 2 ... **Txc8** 3 **bxc8D** en wint.

De KNSB-Cup

Het moet niet veel gekker worden

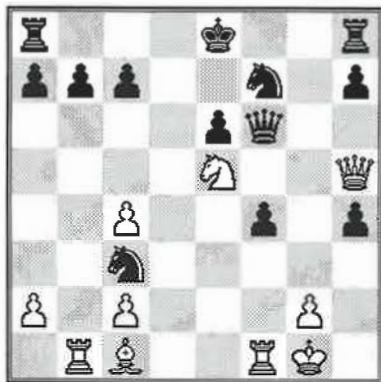
KNSB cup HWP-Caissa, 18.11.2003
Niek Narings

Caissa wint overtuigend in de KNSB-cup. Micha en Niek spelen geroutineerd naar de winst. Hugo wikkelt af naar remise door eeuwig schaak. Albert raakt echter in de war van zoveel degelijkheid om zich heen en slaat een remiseenbod af terwijl het potje is. Bij HWP speelt men intern aan kaarttafeltjes. Daar mag je dus geen pilsje op het vilt zetten. Maar er is wel plaats voor twee toeschouwers. Je mag er roken, want dat doen de biljarters aan de andere kant van de zaal natuurlijk ook. Maar zij bedrijven ook sport. Hoe moet dat dan met de nieuwe rookwet? Vallen wij daar dan ook niet onder? Susan beschermen tegen meer roken? Het heet daar in Haarlem aan de Zijlweg 1 de Sociëteit Vereniging. Ooit vertelde ik ene Willem dat ik afgestudeerd was in het onderzoeksonderzoek, waarop hij antwoordde: "Oh, is dat een soort van logologica?". En openen dat doe ik graag open:

Niek Narings – René in 't Veld

1.e4 e5 2.f4 exf4 3.Lc4 d6 4.Pc3 Le6 5.De2 Pc6 6.Pf3 g5 7.Lxe6 fxe6 8.h4! [Het gretige 8.Db5 is wat te gortig na 8...h6 9.Dxb7 Pge7?] 8...gxh4 [Zwart gaat begrijpelijkerwijs niet in op de schermutselingen na 8...g4 9.Pg5 Pd4 10.Dc4 Pxc2+ 11.Kd1 Pxa1 12.Pxe6 Dc8 13.Pxc7+ Kd8 14.Df7!] 9.d4 Lg7

10.d5 Lxc3+ [Verrassend! Ziet er uit als een echte computerzet. Ik zat meer te kijken naar varianten als 10...exd5 11.exd5+ Pce7 12.Pg5!? met goede aanvalsmogelijkheden.] **11.bxc3 Df6 12.Tb1** [Verleidelijk maar ik dacht onnodig riskant is 12.dxc6 Dxc3+ 13.Kf2 Dxa1 14.cxb7 Tb8 15.Db5+ Ke7 En het leek me onduidelijk hoe wit z'n tijdelijke initiatief gaat omzetten in harde cash. Thuis helpt Fritz: 16.Dc6! Kd8 (16...Pf6 17.Dxc7+ Pd7 18.Lxf4+-; 16...Kf6 17.Dxc7 Pe7 18.Lxf4!! Dxb1 19.Lg5+ Kg6 20.Dxd6) 17.Td1 Niet gezien, de dreiging is Txd6. 17...Pf6 18.Pg5! En zwart wordt opgerold.] **12...Pd8 13.e5! dxe5 14.Pxe5 Pe7 15.0-0 Pxd5 16.c4 Pc3** [16...Pe7 17.Lxf4 (17.Txf4 Pf5 18.Dh5+ Pf7 19.Lb2 Tf8) 17...Pg6 18.Pg4 De7 19.Le5 Tf8 20.Pf6+ Txf6 21.Lxf6+-] **17.Dh5+ Pf7**

stelling na de 17de zet van zwart

diagram **18.Lxf4! 0-0-0** [Dit staat gelijk aan opgeven. 18...Pxb1 19.Lh6 is ook niet aan te raden, maar na de andere rokade moet wit nog het een en ander bewijzen: 18...0-0 19.Tb1 Dg7

a) 19...Df5 20.Dxh4 Pg5 (a) 20...Pxe5 21.Txe5 Dxc2 22.Tg5+-) 21.Lg3+-; b) 19...Tad8 20.Ld2+-; c) 19...Pa4 20.Pg4 Dg6 21.Dxh4 Pc5 +-19.Dxf7 Dxf7 20.Pxf7 Pxb1 21.Pxh8 Pa3 22.Pf7 Td4 23.c5 Pxc2 24.Pg5 Kd7 25.Le5 Td2 26.Tf7+ Kc6 27.Txc7+ Kd5 28.Td7+ Kxe5 29.Txd2 Pd4 30.Pf3+ 1-0

Micha Leuw speelde de volgende partij:

H.Lips - Leuw, M.

1.e4 c5 2.Nf3 d6 3.d4 cxd4 4.Nxd4 Nf6 5.Nc3 e6 6.Be2 Be7 7.Be3 0-0 8.0-0 a6 9.f4 Qc7 10.a4 Nc6 11.Qe1 Nxd4 12.Bxd4 e5 13.Be3 exf4 14.Rxf4 Be6 15.Rd1 Rfd8 16.Qf2 d5 17.exd5 [Een mysterie. Wat heeft zwart klaarliggen op het voor de hand liggende Lb6? 17.Bb6 Qc6 18.Bxd8 Bc5 19.Bxf6 Bxf2+ 20.Rxf2 dxe4 21.Bg5 lijkt niet de bedoeling.] **17...Nxd5 18.Nxd5 Rxd5 19.Rxd5 Bxd5** Een interessante stelling. Zwart heeft gelijk gemaakt, maar met zoveel lopers op het bord is de stelling nog lang niet vervlakt. Beide partijen kunnen de vijandelijke koningsstelling op de korrel nemen. **20.Bd3 Re8 21.Bd4 g6 22.b3 h5!** (Zie diagram) Na deze zet maakte ik me even zorgen. Wil Micha niet te veel? Micha gaf na de partij aan dat dit juist de zet is die zwart wel kan doen en wit niet. Met andere woorden. Zwart heeft een pionnetje meer op de koningsvleugel en kan zich daardoor deze agressieve zet permitteren. Het provocatieve

karakter van de zet doet wit in het vervolg bloed ruiken, maar Micha blijkt niet onder de indruk.

stelling na de 22ste zet van zwart

23.Rf6 Bd6 [Gewoon slaan lijkt net tekunnen, maar niet meer dan dat: 23...Bxf6 24.Qxf6 Kf8 25.Bxg6 Re2 26.Kf1 Rd2 27.Be5 Qd7 28.Qh8+ Ke7 29.Qf6+=] **24.Bxg6?** [De zet die aanval en verdediging combineert is hier 24.Dh4, waarna zwart wel een licht initiatief kan ontwikkelen na 24.Qh4 Bc5! **24...Bxh2+ 25.Kf1?** [Meer verzet is er mogelijk na 25.Kh1. Bijvoorbeeld: 25...Bg3 26.Bxf7+ Bxf7 27.Rh6 Be5 28.Qg3+ Kf8 29.Rh8+ Ke7 30.Bxe5. **25...Bg3 26.Bxf7+ Bxf7 27.Rxf7 Qxf7 0-1**

En heus, in Haarlem is het gebeurd: Albert laat zich in een toreineindspel met twee tegen twee pionnen symmetrisch op dezelfde vleugel pardoos mat zetten. Hopelijk is onze zeeuwse rots in branding snel weer de oude. Volgende ronde mogen we tegen Nieuwendam.

Het wereldkampioenschap schaken-boksen

Loewie De Looierrr

Wim Suyderhoud, Ed Leuw

Tegen Peter van der Werf had Wim zich er dinsdags in de Quibus nog laatdunkend over uitgelaten, maar toen Les hem daags tevoren belde met kaartjes liet hij zich gemakkelijk overtuigen: schaken en boksen gaan natuurlijk prima samen.

Het is zaterdag 14 november 2003. We bevinden ons in Paradiso om getuige te zijn van de strijd om 'The 1st Chess Boxing World Championship' tussen de Duitser Iepe the Joker en een landgenoot, luisterend naar de naam Luis the Lawyer. De Amsterdamse *temple of rocky* is voor dit spektakel voorzien van een zeshoekig, zwevend videoscherm, waarop zal worden getoond wat een tiental camera's aan actie in de boksring daaronder registreren. We vinden een zitplaats ter oostzijde van de ring en zwaaien hartelijk terug naar de alomtegenwoordige Hugo van Hengel. Naast Wim zit een man met pijp in driedelig grijs (Harry Mulisch terug in zijn oude territorium?) die mijn opmerking dat hij hier zeker is gekomen voor het boksen, geamuseerd bevestigt. We nemen een programma uit een mandje dat wordt rondgedragen door een mooie hostess. Een presentator probeert het publiek op te warmen met de overbekende, luidkeels geuite Amerikaanse cliché's. De zaal is

niet helemaal gevuld. Het is nog vroeg op de avond.

Met een hydraulisch liftje wordt een schaaktafel de ring in gehesen en plotseling zitten daar de zusjes Bendsdorp voor een tien-minuten potje. Zoals een ieder kan zien, twee beeldige meisjes. Ook de hardste rocker die avond pinkt een traantje weg als wordt vermeld dat de meisjes na een onderling partijtje vaak allebei een beetje moeten huilen. Eén omdat ze zelf heeft verloren en de ander omdat haar zusje heeft verloren. Zij dragen koptelefoons, wat deskundig commentaar van Dennis de Vreugt en Harmen Jonkman mogelijk maakt. Op het videoscherm zien we zowel beelden van de speelsters als een diagram waarop het verloop van de partij wordt getoond. Het wordt een mooie, waarin Laura met wit een pion geeft in de opening, en passant een mataanval van Marlies pareert, en in het middenspel met een loperoffer op h6 de zwarte koning het open veld in jaagt om hem daar de dame afhandig te maken. Op aangenaam rustige toon leggen de commentatoren uit wat er gebeurt, als Erik Breukink bij wielervedstrijden, trouw blijvend aan het eigen idioom.

Dan verdwijnen de speelsters en hun tafel razendsnel van het toneel om plaats te maken voor twee heren van boksteam Kops Amsterdam. Voorzien van hoofdbescherming, schotelen zij het publiek een nogal technisch bokswedstrijdje voor. Het echte werk moet duidelijk nog komen. Inmiddels

is de zaal volgestroomd. Op een podium aan de overzijde van de ring worden voorbereidingen getroffen voor een 'persconferentie', zoals dit onderdeel staat aangekondigd in het programma. Het blijkt een panel te zijn dat onder leiding van Rocky (toepasselijke naam) Tuhuteru licht moet werpen op de sportdiscipline waar het vanavond om gaat. Deskundige panelleden zijn Arnold van der Leyde, Dimitri Reinderman (toepasselijk lengteverschil) en ene Piet van Wieringen, voorgesteld als psycholoog en bewegingswetenschapper, in wie Wim zijn buurman van daarnet herkent. De stoel naast hem is nu bezet door een van de opvallend talrijke, goed gesoigneerde jongedames in de zaal, met wie hij aan de praat raakt over het schaakspel. Zij spreekt hem consequent aan met 'u', hetgeen, zoals zijn vriend Les hem troostend toevoegt, misschien nog niets hoeft te betekenen. Hij vergeet haar echter terstond als de twee titelkandidaten achter de tafel plaatsnemen met in hun kielzog hun schaak- en bokscoaches. Het gezicht van Luis the Lawyer is nog verborgen in een capuchon, maar zijn schaakcoach herken ik direct. Dat is Herre Trujillo! En als na een moeilijk verstaanbaar gesprek tussen de leden van het panel, de pers in de gelegenheid wordt gesteld haar nieuwsgierigheid te bevredigen, wordt de eerste vraag gesteld door onze eigen Renzo Verwer. We beginnen ons hier thuis te voelen.

Gelukkig ruimen de praters snel het veld voor een schaak-boks-teamwedstrijd. De wedstrijd tussen de teams is beslist als één van de dames knock-out gaat, of één van de schakers mat wordt gezet (of door zijn vlag gaat, natuurlijk). Twee vrouwelijke bokkers staan tegenover elkaar, elk gekoppeld aan een schaker. Na elke boksrunde verschijnt de schaaktafel weer in de ring voor een paar minuten schaak tussen de eerder genoemde Dimitri Reinderman (wit) en Karel van der Weide. Aangezien er in de boksring weinig opwindends gebeurt, is het aan de schakers om het publiek te vermaken. Op het scherm is de partij na een korte computerstoring goed te volgen. Verrassend genoeg reageert het publiek op het vliegende schaak bij het vallen van de vlag, als ware het de serie rake klappen voorafgaand aan de onvermijdelijke knockout. De stemming begint er in te komen. Als de kruitdampen optrekken, blijkt team wit te hebben gewonnen.

Op zijn website geeft Dimitri een beschrijving van het partijtje waarin hij

een pion had gewonnen en op de overwinning leek af te gaan: *".... na een onnauwkeurige voortzetting van mij won Karel een pion terug en het eindspel bood mij nog weinig kansen. En dat terwijl na de vijfde boksrunde Emina het boksen op punten verloren had.. ik moest dus winnen! Het publiek stond inmiddels op de banken, want het ging heel snel. Allebei nog minder dan een minuut, supersnel de zetten uitvoerend... ik had inmiddels weer een klein voordeel bereikt, maar kon niet verder komen. Opeens, met allebei minder dan een halve minuut (en Karel een paar seconden meer) kwam mijn koning zijn stelling binnen, en wist de vrije c-pion te ondersteunen! Allebei minder dan 10 seconden, c-pion promoveert... allebei minder dan vijf seconden, ik toren, paard en h-pion, hij alleen nog loper met g- en h-pion.. stukken vlogen over het bord heen.. Karel doet een onreglementaire zet, zowel ik als de wedstrijdleader zien het niet... en dan zijn we allebei door onze tijd heen. Helaas, mijn vlag bleek een halve seconde eerder gevallen te zijn."*

Na een korte pauze is het dan zover. De titelkandidaten en hun gevolg betreden de arena. Zij worden elk voorafgegaan door twee rappers die hoog van de toren blazen, als herauten bij een middeleeuws steekspel. Rapper Ali B. introduceert de Nederlander bij het publiek.

Loewie De Looierrr, Loewie De Looierrr

Kan boksen als een kam-pi-oen en schaken als een pooierr.
Dikke p's en llen. De rapper van The Joker doet het in het Duits. Ik registreer het woord *homoseks-u-ell*.

De toon is gezet. Terwijl zij worden geprepareerd door hun helpers, worden de hoofdpersonen middels twee korte videoclips aan het publiek gepresenteerd. En nu pas zie ik het. De Nederlander is niet onbekend in het Oranjehuis. Herre's aanwezigheid hier is natuurlijk niet toevallig. Er klinken volksliederen. De wangen worden bolgeblazen en de borsten gaan vooruit. Een snuifje in de neusgaten; het gevecht kan beginnen. Ik moet zeggen, het boksen oogt spectaculair. De matadores dragen geen hoofdbescherming en er vallen rake klappen. Alles onder het toezien oog van een officiële scheids. Na drie rondes heeft The Joker duidelijk het initiatief genomen. Maar 'onze' Luis kan aardig incasseren. Over het schaak valt vooralsnog weinig te melden. De commentatoren beperken zich maar tot het verslaan van de wedstrijd. 'Zijn toren staat aangevallen', dat soort dingen. Een aardige vondst is de hartslagregistratie tijdens het schaken. Die is te zien onder het schaakdiagram en schiet soms even naar een hoge waarde. Op deze wijze wordt mooi aanschouwelijk gemaakt dat lichaam en geest niet los staan van elkaar. 'Fysiek is altijd psychisch'; de observaties van Van Kooten en De Bie zijn nog immer bruikbaar. Het schaakdiagram valt wederom enige tijd van het scherm, waar Les schande van

spreekt. In de volgende boksrondes haalt Luis The Lawyer ternauwernood de gong. Twee keer krijgt hij de verplichte acht tellen. (De op boksgebied deskundige Bas Lewerissa, die ook aanwezig was, legt uit dat de eerste bijna-knock out het gevolg was van een onregelmatige uppercut die werd uitgedeeld nadat de scheidsrechter de boksers naar hun eigen hoek had verwezen.) Als Luis na de loodzware laatste ronde achter het schaakbord plaatsneemt, verklaart Les dat *hij* niet eens meer zou kunnen Pim-pam-petten. Luis mag nu proberen om de strijd op het schaakbord in zijn voordeel te beslechten. Dat lijkt te gaan lukken als Luis eerst een pion en daarna een heel stuk wint. Maar helaas, in gewonnen stelling valt zijn vlag. Iepe The Joker is de eerste wereldkampioen schaken-boksen!

Veel geluid. Champagne. De Trofee. De presentator noemt alle sponsors. De winnaar maakt een ereronde. Het was een leuk feestje van een stel lefgozers. Maar de vraag is natuurlijk wat de

twee vechtsporten, boksen en schaken nu eigenlijk van elkaar kunnen leren. De wetenschapper Van Wieringen is daar wat sceptisch over: "Je ziet wel eens dat twee schakers ruzie krijgen en dat ze dan met elkaar op de vuist gaan. Maar ik zie het nog niet zo gauw gebeuren dat twee ruziënde boksers een potje met elkaar beginnen te schaken." Wat boksers van schakers kunnen leren is ook ons niet geheel duidelijk. Wel hebben we aardige mogelijkheden gezien voor verlevendiging van de schaakcultuur. Geen besmuikt mompelende toeschouwers rond de strijdende partijen, maar enthousiast meeleven met het verloop van de strijd: In de aftastende beginfase van de boksmatch waar de combattanten voorzichtig om elkaar heen draaien, laat het publiek een misprijzend: "poessies! ... poessies! .... watjes! .... doetjes!" horen. Maar later als de strijd zijn hoogtepunt nadert, klinkt een luidkeels en vurig " ... maak hem af! ...sloop hem! kill, ...kill!" Het schaken zou toch veel aardiger worden als zoiets op de clubavond ook mogelijk was. Wij blijven niet voor de afterparty, die reeds wordt ingeleid door de rappers die bezig zijn elkaar *uit te lullen*. Wim en Les gaan nog even schaken in het Hok, net als vroeger. Aldaar komen ze overeen een substantieel bedrag te gaan reserveren om in te zetten op de door ons beoogde uitdager van Iepe The Joker. Wij noemen hem Willy The Bird. Hij wordt de volgende wereldkampioen in deze discipline. Twee vingers in de neus.

De Partij van de Maand

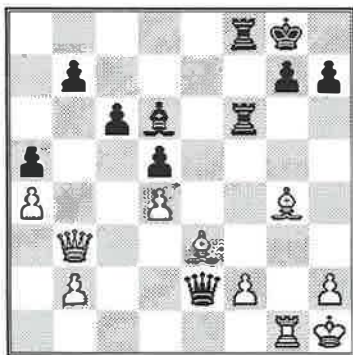
In deze aflevering een verheugend aantal partijen uit de lagere regionen van de vereniging. De amusements-waarde van lagere hartstochten en vulgaire straatvechterij is meestal veel groter dan van de hooggestemde subtiliteiten die in (schaak)salons ten beste worden gegeven. De populariteit van ons Koninklijk Huis is het afgelopen jaar, sinds het verfrissende optreden van prinses Margerita en van Verloofde Mabel, dan ook niet voor niets zo veel groter geworden. Het betere gooi- en smijtwerk, wankelen op de afgrond, maar er niet ingeduwde worden. Met de bal aan de voet recht op het open doel af en dan hoog overschieten. Dat soort dingen. De Prijs van de Maand valt deze keer dus in het oprechte middenrif. Maar wel bij een schaker die de bal wel meteen keihard inschoot toen hij de verdediging was gepasseerd. De redactie kan er van meepraten. **Peter van der Werf**.

Een mooi einde

Ed Leuw - Peter van der Werf
25-11-2003
[Peter van der Werf]

1.Pf3 f5 2.g3 e6 3.c4 Pf6 4.Lg2 Le7
5.0-0 0-0 6.d4 d6 7.Pc3 De8 8.Te1
d5 om 9.e4 te verhinderen 9.cxd5 exd5
10.Db3 c6 11.e4 fxe4 12.Pxe4 Pxe4
13.Txe4 a5 14.a4 Dd8 15.Te2 Lf6
16.Le3. ... misschien is 16.Lf4
gevolgd door 17. De3 beter, maar met

de tekstzet houdt Ed mijn damevleugel onder druk en nu sta ik voor de vraag of ik mijn paard via a6 naar b4 moet ontwikkelen, waar het op zich geen kwaad kan voor de witte stelling tenzij ik het in een later stadium naar d3 kan krijgen of dat het paard via d7-b6 naar c4 moet waar het veld e3 bestrijkt, maar dat kan wit met twee zetten verhinderen. Ik kies voor de eerste optie **16. ... Pa6 17. Tae1 Pb4 18. Ld2 Dd6** Valt wat aan maar ik loop ook de kans om mijn dame buitenspel te zetten als wit het zijn dame naar de andere vleugel brengt, voorlopig moet hij echter zijn pion dekken **19. Le3 Lf5 20. Pe5 Da6** nu kan het paard naar d3 **21. g4?** ... wit raakt nu met 4 geïsoleerde pionnen opgezadeld. **21. ... Lxe5 22. gxf5 Ld6 23. Lh3 Tae8 24. Kh1** ... kost een kwal **24. ... Pd3 25. f6** ... of **25. Tgl Pcl 26. Lxe1 Dxe2 27. Lh6 De4+** of **27. ... Tf7** wit kan ipv **27. Lh6** ook **27. Dxb7** spelen wit lijkt hier beter weg te komen dan in de partij **25. ... Txf6 26. Ld7 Pxe1 27. Txe1 Tef8 28. Tg1 De2** dreigt **29. ... Df3+** gevolgd door **30. ... Tg6 29. Lg4**

stelling na de 29ste zet van wit

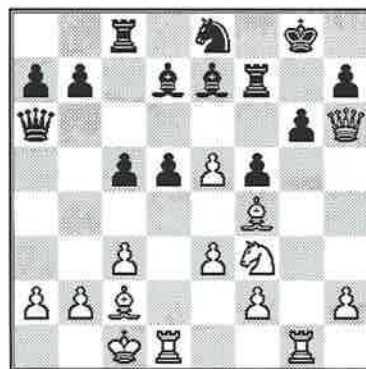
... diagram maakt een mooi slot mogelijk **29. ... Txf2! 30. Lxf2 Txf2 (0-1)**

Paul Schipper- Piet Ruhe

2-12-2003

[Paul Schipper]

1. d4 d5 2. Pf3 Pf6 3. Lf4 e6 4. e3 Le7 5. Pbd2 O-O 6. Ld3 c5 7. c3 Pbd7 8. Pe5 Pxe5 9. dxe5 De pion op e5 verjaagt het paard en maakt een koningsaanval mogelijk **9... Pe8** In mijn bescheiden database ging zwart verder met **9... Pd7 10. Dh5 f5 11. g4 c4 12. Lc2 Pc5 10. Dh5 f5 11. Pf3** Verhindert ook d4 **11... g6** Fritz is hier niet echt enthousiast over **12. Dh6 Tf7 13. g4** Hier is Fritz ook niet echt blij mee, en ik ook niet want ik wilde eerst **Dgl** spelen **13... Db6 14. O-O-O Ld7 15. Thg1 Te8 16. Lc2** Er dreigde **16 ...d4 16... Da6 17. gxf5 exf5**

stelling na de 17de zet van zwart

18. h4 18 Txd5 Lc6 of **Le6** vond ik te eng **18... Lf8 19. Dg5 Pg7?** Tot hier taxeert Fritz de stelling als gelijk. Het paard is waarschijnlijk op weg naar e6

(blokkeert de pion immer met een paard is de regel), maar zal daar nooit arriveren **20. h5 Tc6** De toren lijkt aanval (b2) en verdediging (g6) te gaan combineren **21. Dh4** Maakt het veld g5 vrij voor de lichte stukken **21... Le7 22. Lg5 Te6** Nu wint wit in ieder geval een kwaliteit. **23. hxxg6 hxxg6 24. Lxe7 Texe7 25. Pg5 Pe8** De h-lijn kan nu niet meer geblokkeerd worden en dus **26. Th1 1-0**

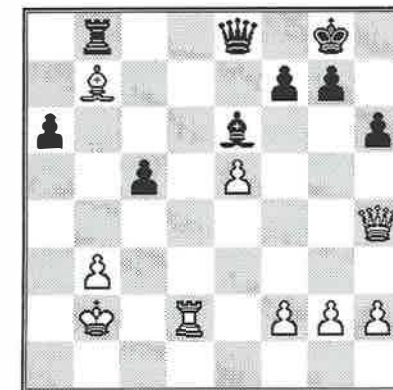
Cees Visser - Jildo Kalma

2-12-2003

[Jildo Kalma]

1. e4 e5 2. d4 exd4 3. Dxd4 Pc6 4. Da4 Lc5 5. Pf3 d6 6. Lg5 Pge7 7. Pc3 O-O 8. O-O-O Le6 De pion op f2 is niet echt giftig, maar ligt na **9. e5** wel zwaar op de maag. **8... Ld7** is degelijk, maar met het oog op de witte rokadestelling verjaag ik de dame op a4 liever met **...a6** en **...b5. 9. e5 Dc8** Uit de penning en speculerend op een half-open c-lijn. **10. Pe4 a6** Nu dreigt **...b5** de dame zelfs te vangen, dus speelt wit **11. Pxc5** maar wel pas na een half uur nadenken Het half uur was bijna geheel besteed aan **11. exd6 b5 12. Pf6+** (of eventueel **12. dxe7**) **12... gxf6 13. Dh4 Pf5 14. Dh5 fxg5 15. Pxxg5 h6** de aanval gaande te houden met **h4** en **g4**. Zeer dubieus, maar op een doordeweekse clubavond zeker niet kansloos. **11... dxc5** Hier dachten beide spelers iets beter te staan, goed uitgangspunt voor een leuk partijtje. **12. Lxe7 Pxe7 13. Pg5 Lf5 14. Dh4 h6** Geeft wit een aangrijpingspunt, maar er dreigt pionverlies (**15. Pxxh7**) en na **14. ...Pc6** heeft wit meteen

15. g4. 15. Pf3 Pc6 16. Tg1 Td8 17. Lc4 Txd1+ 18. Txd1 Le6 19. Ld3 Pb4 20. Le4 Wit wil winnen. **20... Pxa2+ 21. Kb1 De8** Zwart ook **22. Lxb7 Tb8 23. Ka1 Pb4 24. b3** Tijd en stelling beginnen wit parten te spelen. **24... Pxc2+ 25. Kb2 Pd4 26. Pxd4 cxd4 27. Txd4 c5 28. Td2**

stelling na de 28ste zet van wit

(diagram) **Db5 28... Lxb3** wint een pion en berooft de witte keizer van zijn laatste kledingstuk. Na **29. Kcl** moet je dan wel van de pion op e5 afblijven: **29... Dxe5 ? 30. Td8+ Txd8 31. Dxd8+ Kh7 32. Dd3+ en 33. Dxb3 29. Td8+ Txd8 30. Dxd8+ Kh7 31. Le4+ g6 32. Lxxg6+** Niet goed natuurlijk, maar na objectief betere zetten wacht wit een lange, moeizame verdediging. **32... Kxxg6 33. Dg8+** De rest van de partij valt onder de kopjes "even proberen" en "even verwerken". **33... Kf5 34. g4+ Kxe5 35. Dh8+ Kd6 36. Df8+ Kd7 37. Da8 Dxb3+ 38. Kcl Dc3+ 39. Kb1 De1+ 0-1**

Openingsperikelen

Jaap van Velzen

Toen ik drie jaar geleden bij Caïssa kwam schaken was ik schaaktechnisch een nerveus wrak. Door spanning en zenuwen gedreven schreef ik alle zetten fout op, waardoor ik later thuis er geen touw meer aan vast kon knopen.

Geboden was een wat rustiger benadering, enige openingskennis en mezelf inprenten dat mijn tegenstander ook maar een gewoon mens is.

Gelukkig heeft Johan van der Klauw, misschien zonder het te beseffen, mij erg geholpen door mij op eclatante wijze te laten winnen. Dat was heel

vriendelijk van hem. Ik kon dus iemand verslaan op deze sterke club! Daaruit putte ik mijn eerste zelfvertrouwen en allengs ging het met dit zelfvertrouwen iets beter.

In de afgelopen jaren heb ik inderdaad wat openingskennis opgebouwd en verwierf ik langzaam wat zekerheden in mijn schaakkennis. Af en toe betrap ik mij de laatste tijd zelfs op wat overmoed. En zo lang je partijen wint komt daar geen verbetering in. Dit werd snel duidelijk toen ik enkele weken geleden moest aantreden tegen ons erelid J.W. van Hulst. Of het nu kwam door zijn charisma of doordat hij ooit tegen Karpov schaakte, ik weet het niet, maar ik had mijn nervositeit van een aantal jaren geleden onmiddellijk terug! Ik had in feite al verloren voordat ik goed en wel begonnen was. Ik opende voorzichtig en met overleg, maar kon ineens niet meer diep denken. Hij ruilde simpel gewoon alles af en aan het einde van het ruilen rond

de 16de zet, stond ik een stuk achter en that was it ! Zoiets simpels was mij lang niet overkomen en voor mezelf ging ik af als een gieter.

Ben ik nu weer een bibberende oude schaker geworden? Een krachtig NEE is hier op zijn plaats. Want daarna heb ik al weer twee partijen gewonnen. Wat wil ik hier nu allemaal mee zeggen? Wel, dat ik het erg naar mijn zin heb bij Caïssa en erg geniet van het spel zelf. Als het een interessante partij is vind ik het ook niet erg om te verliezen. Maar de volgende partij zal ik zeker winnen! Men is gewaarschuwd.

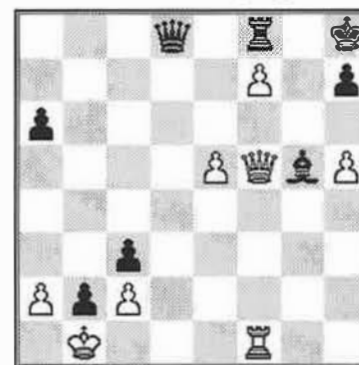
Ferdinand Ruhwandl- Jaap van Velzen

25-11-2003

[Jaap van Velzen]

1.e4 c5 2.Pc3 Pc6 3.Pf3 e6 4.d4 cxd4 5.Pxd4 Le7 6.Le3 Pf6 7.f4 d6 8.Df3 Ld7 9.0-0-0 a6 10.Pxc6 Lxc6 11.g4 Dc7 12.Ld3 0-0 toch maar, ondanks de dreigende pionnenstorm 13.g5 Pd7 14.Dg4 Pc5 zwart wil de witveldige loper uitschakelen 15.Lxc5 dxc5 die pion gaat belangrijk worden 16.h4 Tad8 17.Thf1 b5 18.e5 c4 19.Le4 b4 20.Lxc6 bxc3 doordruwen, dacht ik 21.La4 cxb2+ 22.Kb1 Da5 23.Ld7 Dc7 24.Lxe6 fxe6 25.Dxe6+ Kh8 hier is nog niets aan de hand 26.f5 c3 de zwarte koning is nu vastgelegd 27.f6 gxf6 28.gxf6 Le5 wil naar e3 29.Txd8 Dxd8 30.h5 Le3 met het idee Dd2 31.f7 Lg5 32.Df5 (zie diagram) De??? Dd2 dus en zwart wint 33.e6 Lh6

34.Td1?? tijdnood, wit wint na Tg1 34...Dg5 1-0

stelling na de 32ste zet van wit

Eric van Tuijl - Jeroen Hoogenboom

2-12-2003

[Jeroen Hoogenboom]

1.e4 d6 2.d4 Pf6 3.Pc3 g6 4.h3 Lg7 5.Pf3 0-0 6.Le3 c6 7.Dd2 b5 8.a3 Pbd7 9.Le2 e5 10.0-0 a6 11.Tad1 Pe8? Waardeloos. Normaal is eerst bijv. Dc7 of D7 12.Lh6 f5? Nog gekker! Geboden is nu: exd4 13.Lxg7 Kxg7 14.dxe5 fxe4 15.Pxe4 d5 16.Pg3 Pc5? (diagram) De zet van een gek. 17.Dd4? Nog zo eentje. Meteen Dc3 wint pion c6 17...Pe6 18.Dc3 c5 19.Pe4 d4 20.Dd2 Lb7 21.Pfg5 Pxd5 22.Pxg5 De7 23.f4 h6 24.Pf3 Le4 Volgens Fritz is meteen Pc7 veel beter. Maar ik wilde het zwak geworden veld g6 beschermen door Ld3 eruit te halen. Heb naar een zet als 25.b4 helemaal niet gekeken. 25.Pe1? Raakt het spoor helemaal bijster. Zoals hij later zei: dat kwam doordat hij dacht de partij "in de knip te hebben". 25...Pc7 26.Ld3 Lxd3 27.Dxd3? Pd5 28.De4?? Pe3

29.Td3? Pxf1 30.Kxf1 Txf4+ 31.Dxf4 Tf8 32.Dxf8+ Dxf8+ 33.Tf3?

Tijdnood 33...De7 34.Tf6 Dxe5

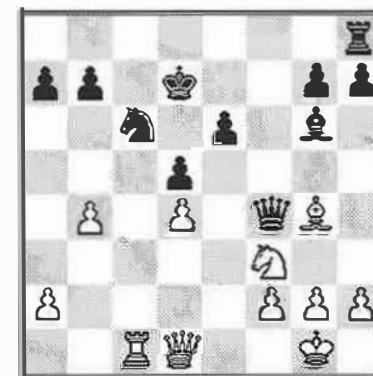
35.Txa6 Df4+ 36.Ke2 De3+ 37.Kd1 c4 38.Tb6 d3 39.cxd3 cxd3 40.Txb5 De2+ En mat in een! 0-1

Hans de Vilder - Chris Leenders

18-11-2003

[Chris Leenders]

1. e4 c6 2. d4 d5 3. e5 Lf5 4. Pf3 e6 5. Le2 Pd7 ?! eerst c5, zodat het paard naar c6 kan 6. O-O Le7 7. b3 Dc7 ?! de theorie beveelt h5 aan, waarna het paard op g8 probleemloos in het spel komt 8. c4 f6 9. Lf4 fxe5 10. Pxe5 Pxe5 11. Lxe5 Ld6 12. Lh5+ Lg6 13. Te1 O-O-O 14. cxd5 Lxe5 15. Txe5 Txd5 16. Txd5 cxd5 ? Hier had ik met de andere pion moeten slaan. De pion op d4 is in een eindspel waarschijnlijk zwakker dan de dubbelpion op de g-lijn 17. Lg4 Kd7 18. Pd2 Pe7 ?! Begrijpelijk, de dame wordt zodadelijk weggejaagd en zo is er bescherming voor c8 en c6, en e5, maar Pf6 is veel actiever 19. Tc1 Df4 20. Pf3 ! diagram Alert, alert, paardvork op e5 20... Pc6 21. b4 !

Met nog 5 minuten te gaan tot de tijdslimiet kiest Hans voor een slimme aanvalszet die ik met nog 45 minuten op de klok maar moet zien te neutraliseren. **21... Pxb4 ?** Aardig maar fout. Na Ke7 kan b5 worden gepareerd met Dxc4. Ook afwachtend a6 is te prefereren. **22. Pe5+ Kd6 23. De1 Dxd4 24. Pxd6 Te8 25. Pe5 Pxa2 26. Pf3 Df4 ?** Na Dxc4 heeft Hans wel een voordeeltje, maar bar weinig tijd. Ik durfde niet, omdat ik een matnet vermoedde via De5+. Fritz ziet het niet. **27. Ta1 ?** Beter Tc8 **27... e5 ?** Beter Dxc4 **28. Txa2 Dxc4 29. Txa7 Te7 30. Da1 e4 31. Pd4 e3 ??** Hans heeft nog 8 seconden, had ik nu Tf7 gespeeld dan moet hij nog heel lang op de klok rammen om mij mat te zetten... **32. Da3+ Ke5 33. Dxe7+ Kf4? 34. Dxe3# 1-0**

Erratum

Vergeten in het vorige nummer deze partij van Cas Zwaneveld

(1) Michael Abspoel,F - Cas Zwaneveld,C

SGA Promotie (1), 29.09.2003

[cas]

1.Pf3 c5 2.g3 Pc6 3.Lg2 g6 4.0-0 Lg7 5.c4 Pf6 6.Pc3 0-0 Deze stelling zal in de boekjes wel onder "Engels" te vinden zijn. Nu de symmetrie weer hersteld is zal wit hem meteen weer verbreken. **7.d4 cxd4 8.Pxd4 a6 9.a3 Dc7 10.Lg5** dreigt Lxf6 gevolgd door Pd5. **10...De5?!** Ik weet niet of het wel handig was om de dame als "sitting duck" het centrum in te sturen. b6 wordt ook nog zwak. [10...Pxd4

11.Dxd4 h6 12.Le3 d6 lijkt wel zo safe.] **11.Pxc6** [11.Pf3! Df5 12.Pd5 d6 13.Tel en wit staat prima.] **11...dxc6 12.Lf4 Dh5** Plotseling zijn alle zwarte problemen opgelost, de dame staat op h5 prima en de looper op c8 kan er uit voordat wit met Pa4-b6 komt. **13.f3!? 13...Dc5+ 14.Kh1 Dxc4 15.Pa4 Pd5! 16.Ld2** niet [16.e4 Pxf4 17.Pb6 Db5 18.Pxa8 Pxd2 19.Kxg2 Dxb2+ en zwart wint.] **16...b5 17.e4 Dxa4 18.exd5 Dxd1 19.Tfxd1 cxd5** en zwart heeft twee pionnen meer. Ik, in al mijn grenzeloze optimisme, had het punt al geteld.... **20.Lb4 Td8 21.Lxe7 Td7 22.Lc5 Lxb2 23.Ta2 Lf6 24.Tad2 Lb7 25.f4 Tad8** Toegegeven, pion d5 lit onder vuur, maar in de doos zit hij nog niet. **26.Lh3 Lc3 27.Td3 d4+ 28.Kg1 f5 29.Lb6 Tc8 30.g4 Le4 31.Tg3 Kf7** [31...Lc2!] **32.gxf5 Lxf5** De looper op e4 is een van de sterkste stukken op het bord, waarom dus niet gxf5? **33.Lxf5 gxf5 34.Tgd3 Tc6?** [34...Tc4] **35.Lxd4 Lxd4+** daar zat dan dus mijn misrekening na daar gaat mijn pion. Nu blijft er een torenindspel over dat ik, met dank aan Dvoretzky, netjes remise weet te houden. Tsja Paul weet dit soort eindspelen doorgaans nog te verliezen. ... [35...Tcd6 volgt uiteraard **36.Txc3 36.Txd4 Txd4 37.Txd4 Ke7** [37...Tc3! "activeness of rook"] **38.Td3 Tc4 39.Th3 Txf4 40.Txh7+ Kf8 41.Ta7 Ta4 42.h4 Txh4?** [42...Txa3] **43.Txa6 Ta4 44.Tf6+ Ke7 45.Txf5 Txa3 46.Txb5** "Briljant" gespeeld..... ½-½

ranglijst na de 14de ronde

Pl. Speler	Part	++	==	-	Pnt	Prc	KNSB	CLUB	GEMM	Rtng	TPR	K2R	WRD
1 Micha Leuw	13	11	2		12	92	2155	2114	1966	2213	2374	2237	180
2 Niek Narings	12	10	1	1	10½	87	2192	2137	1973	2206	2302	2057	179
3 Hugo van Hengel	12	9	1	2	9½	79	2129	2133	1924	2160	2156	1915	178
4 Paul Schipper	14	8	4	2	10	71	2039	1931	2004	2061	2165	1784	177
5 Robert Kikkert	13	8	2	3	9	69	2176	2163	1992	2162	2135	1663	176
6 Jildo Kalma	12	5	5	2	7½	62	1831	1726	1837	1819	1928	1335	175
7 Tom Spits	11	5	3	3	6½	59	1960	1905	1901	1939	1967	1334	174
8 Albert Riemans	10	4	3	3	5½	55	2137	2145	1915	2090	1951	1279	173
9 Eric van Rijkom	8	5	1	2	5½	68	1692	1822	1839	1871	1978	1260	172
10 Piet Ruhe	7	5		2	5	71	1834	1873	1808	1904	1969	1233	171
11 Coen Janssen	8	4	2	2	5	62	2175	2180	1901	2144	1992	1225	170
12 Tjonne Klop	7	4	2	1	5	71	1765	1765	1882	1839	2044	1220	169
13 Tony Lith	12	6	3	3	7½	62	1643	1675	1653	1716	1744	1211	168
14 Hans de Vilder	10	5	1	4	5½	55	2064	1988	1879	1964	1915	1200	167
15 Aldo v/d Woestijne	11	4	4	3	6	54	1908	1955	1878	1941	1910	1198	166
16 Rene Abrahamse	8	5		3	5	62	1700	1700	1599	1700	1690	1182	165
17 Herre Trujillo	8	3	2	3	4	50	1901	1860	1906	1876	1906	1168	164
18 Cees Visser	10	5	1	4	5½	55	2034	2036	1752	1965	1788	1160	163
19 Cas Zwaneveld	9	5		4	5	55	1983	1864	1816	1863	1856	1157	162
20 Hajo Jolles	6	2	4		4	66	2143	2098	1906	2090	2029	1156	161
21 Erik Dekker	8	3	2	3	4	50	1745	1851	1805	1840	1805	1139	160
22 Dennis Breuker	10	4	2	4	5	50	2001	1990	1866	1944	1866	1137	159
23 Stef Nagel	7	4		3	4	57	1881	1855	1760	1846	1811	1130	158
24 Geert Veldhuis	9	4	1	4	4½	50	1650	1650	1728	1671	1728	1102	157
25 Jan Peter v Zandwijk	7	3	2	2	4	57	2130	2085	1831	2043	1882	1096	156
26 Theo Hendriks	9	4	2	3	5	55	1736	1692	1665	1703	1705	1092	155
27 Peter v/d Werf	10	3	4	3	5	50	1661	1622	1778	1673	1778	1081	154
28 Avni Sula	9	4	1	4	4½	50	2112	2089	2004	2065	2004	1081	153
29 Pieter Melford	8	3	2	3	4	50	1976	2008	2004	2012	2004	1076	152
30 Bert Schaefers	3	2	1		2½	83	1982	2023	1801	2031	2078	1057	151
31 Elwin Osterwald	5	2	1	2	2½	50	2008	2006	1917	1991	1917	1051	150
32 Tycho Burgerhoff	5	3	2		4	80	1971	1971	1746	1984	1986	1049	149
33 Hans Kuyper	12	5	2	5	6	50	1677	1647	1639	1639	1639	1026	148
34 Pim Zonjee	11	5	1	5	5½	50	1623	1646	1599	1629	1599	1025	147
35 Johan van Hulst	6	3	2	1	4	66	1750	1727	1610	1732	1733	1020	146
36 Willem Neele	9	3	2	4	4	44	1626	1619	1758	1649	1718	995	145
37 Ed Leuw	12	4	3	5	5½	45	1704	1589	1730	1623	1700	989	144
38 Wilbert de Kruiff	4	2	1	1	2½	62	1926	1765	1773	1781	1864	984	143
39 Martijn Miedema	2	2			2	100	1907	1903	1666	1915	2022	971	142

40	Arjuna Knoop	5+1	4		1	4	80	1500	1500	1611	1567	1851	948	141
41	Robert Jan Schaper	5+1	2		3	2	40	1849	1828	1785	1806	1713	940	140
42	P. Groen in 't Wout	4	3		1	3	75	1452	1452	1603	1515	1876	925	139
43	Michiel Pos	2	1	1		1½	75	1896	2014	1657	2005	1850	922	138
44	Jaap van Velzen	7	3		4	3	42	1630	1420	1679	1468	1629	916	137
45	Chris Leenders	5	1	2	2	2	40	1693	1599	1713	1603	1641	915	136
46	Maurice Aue	4	1	2	1	2	50	1592	1600	1563	1594	1563	889	135
47	Andre Bach	4	2		2	2	50	1766	1793	1793	1792	1793	882	134
48	Frans Kraan	7	4		3	4	57	1500	1491	1669	1543	1720	880	133
49	Matthijs de Feber	10	4	1	5	4½	45	1388	1430	1716	1503	1680	865	132
50	Hans Dirks	2	2			2	100	1805	1755	1540	1769	1888	864	131
51	Frans Oranje	8+1	3	1	4	3½	43	1584	1572	1678	1583	1633	854	130
52	Ferdinand Ruhwandl	9+1	4	1	4	4½	50	1588	1788	1643	1746	1643	851	129
53	Frans Roes	3	2		1	2	66	1760	1784	1707	1792	1829	828	128
54	Hans Uiterwijk	4	2		2	2	50	1782	1782	1780	1782	1780	805	127
56	Ron Nep	2	1		1	1	50	2236	2230	2087	2219	2087	785	125
58	Jaap Tanja	12	4	2	6	5	41	1415	1478	1561	1477	1501	774	123
59	Bas Lewerissa	6	2	2	2	3	50	1850	1778	1664	1761	1664	762	122
60	Cian O'Mahony	6	3		3	3	50	1670	1555	1527	1549	1527	757	121
61	Sander Tigelaar	12	3	2	7	4	33	1572	1713	1718	1656	1596	750	120
62	Garth Sylbing	1		1		½	50	1752	1737	1713	1736	1713	738	119
63	Martijn Dahlhaus	4	1	1	2	1½	37	1810	1834	1693	1798	1601	729	118
64	Jeroen Hoogenboom	6	3		3	3	50	1549	1567	1539	1560	1539	709	117
65	Jos van Ommeren	1		1		½	50	2004	1950	1990	1952	1990	703	116
66	Alex Barten	12	4		8	4	33	1400	1424	1652	1454	1529	696	115
67	Anne van Omme	8	4		4	4	50	1600	1600	1569	1590	1569	685	114
70	Regis Huc	1		1		½	50	1903	1760	1971	1768	1971	667	111
72	Richard Fritschy	2	1		1	1	50	1679	1668	1640	1666	1640	647	109
73	Coen Venema	12	5	1	6	5½	45	1775	1589	1624	1581	1594	644	108
74	Guo Juan	7	2	1	4	2½	35	1470	1139	1573	1195	1468	638	107
75	Rahmat Rahmati	12	5		7	5	41	1400	1492	1586	1507	1526	628	106
76	Steven Kuypers	10	3	1	6	3½	35	1495	1579	1640	1557	1530	627	105
77	Tony Slengard	1		1		½	50	1749	1762	1778	1763	1778	620	104
78	Mustafa Kemal Guler	4	2		2	2	50	1800	1800	1594	1771	1594	609	103
79	Fako Berkers	10	3	1	6	3½	35	1650	1650	1607	1583	1497	594	102
84	Margreet Ligtenberg	7	3		4	3	42	1607	1514	1573	1519	1523	556	97
87	Theo Kroon	5	2		3	2	40	1877	1850	1684	1813	1612	540	94
88	Lesly Gebhard	5	2		3	2	40	1518	1698	1703	1681	1631	536	93
89	Wim Wijnveen	5	2		3	2	40	1350	1433	1485	1429	1413	532	92
90	Mirjam Klijnkramer	4	1	1	2	1½	37	1318	1334	1533	1348	1442	524	91
91	Wim Suyderhoud	11	3	1	7	3½	31	1702	1656	1659	1597	1524	514	90
93	Hans de Heer	2	1		1	1	50	1724	1720	1241	1695	1241	496	88

96 Eric van Tol	8	2	1	6	24	27	1873	1694	1363	1800	1394	881	85
105 Joanne Potlaid	10	3	1	6	3½	30	1428	1493	1883	1455	1473	831	78
106 Erik Boelman	3		1	½	50	1800	1400	1030	1388	1030	830	75	
107 Louis van Staden	3	2		3	2	40	1748	1685	1825	1648	1423	823	74
108 Leo Gommers	13	4		9	4	30	1528	1685	1825	1418	1403	814	73
110 Huib Verbeek	13	4		7	4	38	1400	1600	1416	1362	1317	789	71
111 Paul de Jager	1			1			1783	1675	1493	1853	1381	769	70
112 Titman Kemelkamp	3			1			1500	1500	1690	1403	1404	748	64
113 Henry de Waas	4	1		3	1	25	1500	1300	1426	1464	1233	758	68
114 Jan Bait	1			1			1800	1800	1813	1768	1444	793	67
115 Gerald Buter	4	1		3	1	25	1600	1600	1440	1540	1347	730	66
116 Karin Farhamli	3			2			1400	1400	1215	1238	1001	728	65
117 Piti Trommann	11	2	3	8	24	22	1453	1337	1594	1307	1291	727	64
118 Joak-Louis Vennema	3			1			1000	1014	1506	1010	1064	715	63
119 Tim van Oelien	3			1			1700	1700	1704	1248	1232	714	62
120 Tim Rodewald	4			1			1700	1741	1813	1223	1260	721	61
121 Johan v/d Klippe	13	1	3	11	1½	33	1248	1030	1212	1312	1144	703	60